

DOMOLJUB

ŠTEV. 34. MESEČNA PRILOGA NOVICE V SLIKAH. LETO 43

V LJUBLJANI, DNE 20. AVGUSTA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 40 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Evharistični kongres v Zagrebu.

V dneh od 14. do 17. avgusta se je vršil v Zagrebu evharistični kongres. To je bila

manifestacija, kakršne naša država še ni videla.

Dvesto tisoč katoličanov iz vse države, pa tudi iz inozemstva je prišlo te dni v Zagreb. Prišli so učeni in preprosti, meščani, kmetje in delavci. Vse je družila ista vez: vera v Kristusa Kralja. Prišli so, da to vero javno priznajo pred svetom, ki se Bogu odtuja; prišli so, da se v tej veri sami utrdijo, da poudarijo jasno in odločno, da hočejo ostati zvesti oporoki svojih pradedov, ki so, ako je bilo treba za to vero trpeli in umirali; prišli so, da poudarijo, da je ozdravitev razrvane človeške družbe mogoča le tedaj, ako bo v zasebnem in javnem življenju vera mogla imeti ono mesto, ki ji po pravici gre.

Kongres se je pričel v četrtek, dne 14. avgusta ob 5 popoldne. Na kolodvoru so slovesno

sprejeli odposlanca sv. Očeta,

nuncija H. Pelegrinettija, ki se je podal pred zagrebsko stolno cerkev, kjer ga je pozdravila poleg vseh jugoslovanskih škofov, duhovništva in redovništva ogromna množica ljudstva. V stolni cerkvi je nato zagrebski nadškof otvoril kongres z lepim govorom in molitvijo: Veni Sancte Spiritus.

Na praznik Vnebovzetja je Zagreb kazal nenavadno lice. Kljub slabemu vremenu so bile vse ulice polne ljudstva. Vse je hitelo proti stolnici, kjer se je vršila slovesna služba božja, ki jo je opravil papežev delegat. Škofje so delili otrokom sv. obhajilo.

Ob 10 se je vršilo v velikanski dvorani zagrebskega velesejma

prvo javno zborovanje.

Ogromni množici ljudstva so govorili škof dr. Premuš, škof dr. Srebrnič in rektor pedagoške visoke šole dr. Bosanac.

Popoldne ob 3 so bile po vseh zagrebskih cerkvah pridige o Mariji in sveti

Evharistiji. Slovenci smo se zbirali v cerkvi sv. Blaža.

V soboto zjutraj ob 8 so se zopet po cerkvah začele pridige o pogostem svetem obhajilu in nato slovesne službe božje. Ob 10 je bilo

drugo veliko javno zborovanje

v velesejmski dvorani. Govorili so rektor zagrebskega vseučilišča dr. Belobrk, vseučiliški profesor iz Ljubljane dr. Korosec in ravnatelj muzeja v Splitu msgr. dr. Bulič.

Prav tam se je vršilo ob 4 popoldne

tretje javno zborovanje,

kjer sta govorila grof Pejačević in profesor Grgec o sv. Evharistiji.

Po vseh cerkvah so se med tem vršile pobožnosti. Slovencem je govoril mil. g. prošt Karel Cerin iz Novega mesta.

V noči od sobote na nedeljo

so se po vseh cerkvah vršile polnočnice.

Slovencem, ki so cerkev sv. Blaža napolnili do zadnjega kotička je govoril gosp. knezoškof ljubljanski dr. G. Rožman. Sledila je pontifikalna sv. maša.

Višek kongresa je bila nedelja.

26 posebnih vlakov

je pripeljalo ogromne množice ljudstva, katerega je bilo zelo veliko v slikovitih narodnih nošah. Na Jelačičevem trgu, kjer je bil postavljen oltar, se je vršila z vsem sijajem

služba božja.

Množice seveda niso mogle dobiti prostora na trgu. Tudi vse ceste, ki vodijo do trga, so bile daleč proč natrpane ljudstva. Ogromni zvočniki so omogočali, da je vsak, tudi najoddaljenejši lahko natančno slišal, kaj se godi na trgu.

Popoldne ob 3 se je pričela po največjih ulicah Zagreba pomikati

veličastna evharistična procesija.

Nad dve uri so se pomikale ogromne množice vernikov v deseterostopih mimo 150 tisoč gledalcev, ki so tvorili špalir. Najsvetejše je nosil papežev delegat, ob-

dan od vseh jugoslovanskih škofov, višje in nižje duhovščine. Procesija se je končala na Jelačičevem trgu, kjer so verniki prejeli blagoslov z Najsvetejšim.

S tem je bil kongres končan. Ogromne množice so se pričele razhajati na svoje domove. Tudi tri tisoč Slovencev se je srečno vrnilo domov, polnih navdušenja in žive vere, kateri hočejo ostati zvesti do konca.

Vladimir Pušenjak:

Kmetijske panoge bodočnosti.

Velik polom, katerega je doživelo kmetijstvo v Sloveniji, velik padec cen pšenice, vinska kriza, ki vlada že več let, navdaja s strahom kmete v Sloveniji. Povsod se slišijo glasovi, kaj naj storimo, katero kmetijsko panogo naj gojimo. Pred vsem treba kmetško gospodarstvo tako urediti, da bo kmet na svojem posestvu pridelal živež za sebe in svojo družino in krmo za živino, da ne bo prisiljen kupovati moko, mast itd. v trgovini, kakor se je to godilo v Sp. Savinjski dolini. Le oni del posestva, na katerem bi prideloval razne pridelke za prodajo, za trg, naj porabi kmet za trgovske rastline, kakor hmelj, mak, čebulo itd. Ako bi se v prejšnjih letih povsod držali tega načela, bi ne prišlo do strašne nadprodukcije hmelja, katere je povzročila polom v trgovini s hmeljem. Slovenija kot pasivna pokrajina, ki mora kupovati velike množine žita, bo lahko prodala pšenico in druge vrste žit doma, ako bo gojila one vrste, katere zahtevajo konzumenti, katere lahko konkurirajo z vrstami žita iz drugih pokrajin. Pri vseh kmetijskih pridelkih moramo uvaževati standardiziranje, to je gojiti vrste najboljše kakovosti, in tipiziranje, to je spraviti velike množine enotnega blaga v promet, kar pa je le mogoče polom organizacije. Bolj ko doslej se moramo pečati s sadjerejo, naše sadje slovi zaradi svojega izvrstnega okusa in dobi lahko odjemalce v inozemstvu. Posebno pozornost moramo obračati na zlahtno, namizno sadje, katero moramo lepo spravljeno v zabojčkih, zavito v papir po zgledu Amerike in drugih držav

spravljati na tri, kar je naloga kmet. organizacij. Slovenija je po svoji legi, vsled svojih plemenitih pašnikov ustvarjena, kakor alpske doleže Gornja Štajerska, Solnograška in Tirolska za rejo plemenske živine, katera bi našla dobre kupce doma in tudi izven mej države. V to svrhu treba določiti za vsak okraj pasmo, ki odgovarja razmeram, in potem živinorejskih zadrug skrbeti za vodstvo rodovnika, molžno kontrolo, preiskovanje mleka itd. Teške razmere, katere preživlja naše kmetijstvo, nas silijo, da iščemo nove vire dohodkov, da računamo z razmerami. Ena izmed največjih težkoč za Slovenijo je vnovčevanje vina. Vina iz Slovenije, osobito štajerska vina so kupovali Nemci na sred. in gornjem Štajerskem in v Nizji Avstriji. Po prevratu so večinoma ti kupci izostali, povrh pa se je Slovenija preplavila s cenejšim dalmatinskim in banaškim vinom, katero izpodriva domače vino. Zanimivo je dejstvo, da se prodaja kljub visoki carini skoraj v vseh večjih krajih na Gorenjskem rebula in teran iz — Italije. Velika škoda za naša dobra vina je nesrečna šmarnica, katera se zadnjih deset let goji v taki množini, da toči nebroj gostilničarjev šmarnico, da uporabljajo vinski trgovci le šmarnico za rezanje vin, dočim leži večina dobrega vina iz leta 1928. še neprodanega v kletih vinogradnikov. Ne samo iz zdravstvenih ozirih — šmarnica vsebuje zdravju škodljivi methyl-alkohol —, temveč v interesu vnovčevanja dobrih, zdravih vin treba šmarnico popolnoma izključiti iz prometa, prepovedati prodajo šmarnice ter občutno kaznovati gostilničarje in vinske trgovce, ki bi kupovali in spravljali v promet šmarnico. Za vinograde se naj v bodoče obdrže le najboljše lege, na katerih se naj pridelujejo kvalitetna vina, ki bodo vedno dosegla primerno ceno, vinogradi v slabějšíh legah se naj nadomestijo s sadonosniki. Navezani pa bomo z našimi vini na izvoz v inozemstvu in, če bomo hoteli izdatne množine spraviti v inozemstvo, bomo prisiljeni z ozirom na domačo konkurenco in na konkurenco vin iz Italije in Madžarske v Avstriji in Českoslovaški, ki prideta za izvoz našega vina v prvi vrsti v poštev, se zadovoljiti z — nižjimi cenami, kakor so sedaj običajne za vina v Sloveniji.

Novice iz Belgrada.

Te dni stopi v veljavo

zakon o vinu,

ki je bil razglašen že leta 1929. Poljedelsko ministrstvo je izdalo posebna navodila, po katerih se bodo morali ravnati proizvajalci in oblastva. Izvod predmetnih navodil bo moral biti obešen na vidnem mestu v vsaki občinski pisarni, v vseh vinarskih obratovalnicah, v vinskih kletih in v prostorih, kjer se toči ali prodaja vino in še drugi proizvodi iz grodja, v kolikor spadajo pod zakon o vinu. V vsej državi bo več kontrolnih postaj, ki bodo preizkušale kakovost vina itd. Za Dravsko banovino bo imela ta posel Poljedelska ogledna in kontrolna postaja v Mariboru.

Ministrstvo za socialno politiko je že sprejelo precej pritožb delavskih organizacij, po katerih mnogi

uradniki, ki so nastavljeni pri delavskih zbornicah

nimajo za svojo službo potrebne izobrazbe. Minister je zato odredil pregled usposobljenosti vseh uradnikov, zaposlenih pri Delavskih zbornicah.

Kmetijske organizacije iz vse države so izročile merodajnim činiteljem v Belgradu vlogo, v kateri zahtevajo, da

posojila, ki jih dajejo državne ustanove kmetom, naj se izvrše na dolge roke.

Na merodajnih mestih so obljubili, da bodo vpoštevali te kmetijske zahteve.

Gradbeni minister je izdal poseben pravilnik za polaganje izpita drž. cestarjev. Ti izpiti bodo v novembru in marcu vsako leto za novo nastavljene cestarje pri tehničnih oddelkih banskih uprav.

Katolicizem in delavsko vprašanje.

Ob ustanovitvi Zveze narodov se je v Zenevi osnoval tudi mednarodni urad dela, kateremu je bila dana naloga, proučevati delavsko vprašanje v vseh delih sveta in ga reševati. Urad je zelo važen in je za delavstvo že marsikaj storil. Priboril mu je n. pr. osemurni delavnik. Urad vodi francoski socialist Albert Thomas, ki vsako leto izda poročilo o delovanju. Zanimivo je letno poročilo za l. 1929., ki je izšlo prav te dni, in sicer radi tega, ker se Thomas bavi z vlogo raznih verskih gibanj, predvsem katoličanstva, pri ustvarjanju znosnega mednarodnega življenja in delavskega varstva.

»Katoličani,« pravi Thomas doslovno, »so v l. 1929. imeli dosti prilike, pokazati svoje socialno čustvovanje, ki jih prešinja, in utrjevati velika načela Cerkve. Načela pa so izražena v papeški okrožnici o delavskem vprašanju« (»Rerum novarum« papeža Leona XIII. Op. ur.) Trikrat — pravi Thomas — se je v važnih zadevah katoliška misel določeno izrazila. Prvič v Belgiji, kjer so v okraju Roubaix-Tourcoing (izg. Rube-Turkon) lastniki predilnic naprosili je v meznem sporu z neko krščansko delavsko strokovno zvezo. Lienart se je po navodilih kardinala Sbaretija postavil na stran delavcev, kajti delavci da imajo pravico do strokovnih organizacij in da odklanjajo razredni boj.

Drugič je bilo v Združenih državah Severne Amerike, kjer so katoličani potrdili program družabne obnove, postavljen kmalu po vojni od štirih katoliških škofov. Ta program zahteva skrajšanje delovnega časa za ženske v tvornicah, odpravo dela mladoletnih, izboljšanje zdravstvenih in stanovanjskih razmer med delavci, določitev najnižje plače itd.

Končno omenja Thomas zborovanje na Dunaju v juniju 1929, ki se je tudi bavilo z delavstvom in je marsikaj koristnega sklenilo. — Thomas omenja tudi, da so v uradu dela nastavili katoliškega duhovnika, čigar delo je zelo uspešno.

PO SVETU

Italija.

s Razno. Vode na Vipavskem so pretekli teden prestopile bregove. Trg Vipava je bil poplavljen en meter na visoko. — Ljudske šole bodo otvorili v vsej Julijski krajini dne 16. septembra. — Pri Roveretu je strela udarila v neki hlev in ubila 15 krav in dva prašiča. — 43 novih ljudskih šol bodo otvorili v Julijski krajini. — V Gorici je umrl 73 letni Anton Jakončič, bivši ravnatelj. — V Trstu je umrl upokojeni železničar 57 letni Ivan Strgar. — Grozdje iz Tripolitanijske je prinesli te dni v Rim. V notranjost Italije je premeščenih zopet mnogo slovenskega učiteljstva. — Ponesrečil se je idrijski rudar Josip Moravec. Utrgala se je skala in mu dvakrat zlomila nogo. — V Krasnem v Brdih so pokopali 85 letno Drnovšček Katarino. — Granata je ubila na zemljišču za hišo Jožeta Primožiča z Oslavja. Po vojni je v Pevmi to že deseta smrtna nesreča zaradi granat. — V Vrhu pri Sv. Mihaelu na Krasu je nagloma umrl Vizin-tin Jožef. — Kap je do smrti zadela Lisjakovo gospodinjno Rozalijo v Rihenbergu.

Poljska.

s Važen dan. Dne 14. avgusta so se začele po vsej Poljski slavnosti v spomin velikega poraza, katerega je maršal Pilsudski s vojimi junaki prizadel boljševiški armadi leta 1920. Ruski komunisti so bili že pred vrati Varšave in če bi bila ta padla v boljševiške roke, bi bila tedaj boljševizmu odprta vrata v vso Evropo. Iz dobro skritega položaja se je vrgla poljska vojska 16. avgusta 1920 pod osebnim vodstvom maršala Pilsudskega na rusko rdečo armado, ki je bila samo še 15 km od Varšave. Poljaki so potisnili boljševike na stran in jim presekali zveze. Ostanke rdeče armade so bežali v popolnem neredu na vse strani. Ena cela boljševiška armada se je umaknila celo v Nemčijo. Tako je Pilsudski rešil Varšavo.

Na prošnjo gospodarskih organizacij je ministrstvo za trgovino in industrijo izdalo odlok, ki se z njim

prepoveduje krošnjarenje.

Od teh prepovedi je izvzeta prodaja sledečih predmetov: 1. jestvin in brezalkoholnih pijač; 2. predmetov domače hišne industrije, ki se izdelujejo na način 2. odstavka 2. čl. zakona o obratih, in 8. prodaja knjig, časopisov, srečk itd. Za časa nalezljivih bolezni se lahko prepovedi prodaja tudi navedenih predmetov po ulicah in cestah.

Kje naj naložim svoj denar?

Samo v

Ljudski posojilnici v Novem mestu

kjer bo najvarneje naložen in najbolje obrestovan. Obresti po 5—7%. Rentni davek plačuje posojilnica.

in njo tudi Poljsko in — Evropo, ki pa žrtev Poljske ne ceni tako, kot bi jih morala. Pa o tem drugič kaj več.

Drobne novice.

Pri trčenju dveh brzovlakov v Romuniji je bilo 7 mrtvih in mnogo ranjenih.

Več skladišč je porušil vihar, ki je divjal nad italijanskim Neapljem. Stirje ubiti, mnogo ranjenih.

Sneg je zapadel te dni v okolici Pariza na Francoskem.

Ekspresni vlak je skočil s tira pri bolgarski Sofiji. Človeških žrtev ni.

Strasne poplave divjajo tudi v Mandžuriji.

Strahoviti viharji so divjali te dni v južni Afriki; utonilo je 35 oseb.

3 m visoko je bila zasuta oni dan vsled poplav in plazov proga Mittenbach — Innsbruck na Bavarskem.

Letošnja žetev na Bolgarskem je zelo dobra.

Duhovne vaje za pisatelje prirejšajo zaporedoma že več let Francozi.

Delavski štrajk na Francoskem ponuže.

Skoraj 25 milijard dinarjev znaša do- slej podpora za brezposelne v Angliji.

Poročil se je general Calles, bivši krvavi predsednik Mehike.

Samski davek so vpeljali v Nemčiji.

1000 novih letal hoče zgraditi Ame- rika v petih letih.

Za 252 milijonov zlata je zopet do- šlo iz Amerike v Francijo.

Francoski državni proračun bo zni- žan za 6 milijard na 50 milijard.

52 milijonov ljudi posluša radio v Ze- dinjenih državah Amerike.

1500 poštnih golobov so spustili v raznih mestih Českoslovaške. Vsi so našli svoj pravi dom.

33 milijonov dinarjev daje češko me- sto Praga za vzdrževanje svojih šol.

14 novih radio-oddajnih postaj so za- čeli graditi v Braziliji.

Turške čete so prodiranje v Perzijo za Kurdi ustavile. Začeli pa so se boji med Kurdi in Perzijci.

Angleška vojska ima še vedno posla z upornimi Afridi v Indiji.

Brezposelnih je sedaj v Italiji 342.000. (V juniju 322.000.)

Nemška vlada je prepovedala vse sprevede in skupščine pod milim nebom.

Davek na tobak znaša v Ameriki več kot vsi ogromni izdatki za armado.

Dečki in deklice v času hitrega razvoja

Dečki in deklice se začno navadno med 12. in 16. letom hitreje razvijati. Tedaj prehajajo iz otroške dobe v dobo zgodnje mladosti.

Ne samo duševni, ampak hkrati tudi telesni razvoj se vrši tedaj hitro. Paziti pa je treba, da ne pusti za seboj neugodnih posledic. Mladostno telo je ob tem hitrem razvoju na tej prehodni stopnji sprejemljivo za vse vrste bolezni, katerih klice se v njem prav zlahka in navadno neopazeno nase- lijo in ovirajo pravilen razvoj, včasih pa postanejo te bolezni usodne tudi za vse poznejše življenje dečkovo ali dekličino. Posledice so lahko nevra- stenija, tuberkuloza, razni katarji, spolne nered- nosti itd.

Vse te posledice hitrega razvoja lahko pre- prečite, če nudite v tem času Vašim otrokom tudi takih hranilnih sredstev, ki vsebujejo železo, ka- tero je krvi najpotrebnejše. Kri mora biti namreč v tem času močna in zdrava, da more vršiti nalogo, ki ji je dana za človeško telo, da

namreč sleherni njegov del hrani in vzdržuje.

Če opazite pri otrocih v tem času bledičnost, pomanjkanje teka in oslabelost, tedaj morate ta- koj začeti s krepitvijo krvi, namreč dajati železa v taki obliki, da ga želodec lahko sprejema in s svojimi sokovi dovaja krvi. Eno tako sredstvo je »ENERGIN« železno kina vino. Ne pomišljajte se, ampak kupite si takoj v najbližji lekarni to sred- stvo, ki je znano vsem zdravnikom, zdraviliščem in bolnicam, in ki je pokazalo doslej vedno dobre in zanesljive uspehe ter se dobiva v poliliterskih steklenicah po Din 40.—

Sploh pri vsakem pojavu slabokrvnosti, bo- dis pri otrocih ali pri odraslih, je treba takoj okrepiti kri. Slabokrvnost je znak, da kri izgublja železo, ki je najvažnejša sestavina krvi. Kri pri- manjkujoče železo nadomešča splošno znano sred- stvo »ENERGIN« železno kina vino, ki se dobiva v vseh lekarnah v poliliterskih steklenicah po Din 40.—

K A J J E N O V E G A

Del Jesenic pod razvalinami.

Jeseničani so že več tednov opazo- vali, kako se nad Murovo (del mestnih hiš pod goro nad Jesenicami, kjer građe rezervar za novi vodovod), smrečje in drevje nagiblje proti dnu in grozi veli- kanska skala, da se prevale v dolino. Ker na svojo vlogo niso dobili hitrega odgo- vora, so nekateri hišni posestniki na Mu- ravi sami izpraznili bivališča, čeprav so jih za to nekateri smatrali za strahopetce. Kako prav so imeli dotični gospodarji, je pokazal četrtek 14. avgusta. Ta dan okrog poldneva

naenkrat se je utrgal velikanski plaz kamena,

prsti, drevja, med vsem pa velikanska skala, ki je zdrknila s strašno silo navzdol ter priletela ravno na hišo Petra Kle- menca, po domače Reklja. Zahreščalo je in že je bila vsa hiša kakor v oblaku prahu. Ko je ta izginil, hiše ni bilo več. Vse je bilo pritisnjeno k tlom. Tam, kjer je stalo prej poslopje, je bila sedaj veli- kanska skala. Tudi sosednje hiše so do- bile razpoke. Okoli treh popoldne se je ves spodnji del Novakove hiše zrušil. Re- ševali so izpod razvalin, kar se je dalo rešiti. Med peto in šesto uro popoldne pa se je privalil s hriba nov plaz ter v prah zdrobil še tretjo Zimovčevo hišo. Zagrnil jo je s prstjo in kamenjem, da danes niti sledu ni, kje je hiša stala.

Ogroženi sta še dve stavbi:

hiša tovarniškega delavca Šnajderja, ki jo je že izpraznil in stanuje pri sosedih in poslopje g. Klinarja, brata kanonika in stolnega župnika v Ljubljani. Tudi daljno- vod deželne elektrarne najbrž ne bo od- šel brez škode, saj vodi samo par metrov proč od kraja nesreče.

Kako je nastala katastrofa in kje je njen pravi vzrok, je danes težko dokazati.

Vse to bo dognala šele preizkava, ki je v teku.

d Belgrajski nadškof p. dr. Rafael Ro- dič je v spremstvu svojega tajnika te dni došel v Bohinj. Gospod nadškof je odne- sel, kakor je zatrdil, iz Bohinja najlepše vtise.

d Čast, komur čast! Leta 1890. je bilo na učiteljski Ljubljani samo 13 matu- rantov, od teh je še živih 9. Na sliki so od leve proti desni spodaj (v prvi vrsti): nad- učitelj Križnar Jožef, višji sadjarski nadzornik Hume k Martin, banski šolski nadzornik Lužar Fortunat in nadučitelj Petrič Jožef; zgoraj pa profesor Ver- bič Josip in nadučitelj Nagu Feliks, Perko Lovro in Štefančič Franc. Vsi so bili odlični delavci na prosvetnem in narodno-gospodarskem polju. Julija so praznovali 40 letnico. Naj dočakajo še več jubilejev!

d Odda se 6 mesečni deček za svo- jega. Poizve se v drž. zavodu za zdrav- stveno zaščito mater in dece v Ljubljani, Lipičeva ulica.

d Sprejem naših izseljencev izletnikov iz Francije na Jesenice. Dne 26. t. m. ob 9.50 pride s posebnim vlakom okoli 400 naših rojakov — izseljencev iz Francije na poset domovine na Jesenice. Družba sve- tega Rafaela za varstvo izseljencev jim priredi ob navedeni uri na Jesenicah slo- vesen sprejem ob primerni pogostitvi. — Slavno občinstvo, posebno ono na Jese- nicah, se tem potom vabi k obilni ude- ležbi sprejema. Društva na Jesenicah naj pošljejo k sprejemu svoje deputacije. S takim sprejemom bomo utrdili pri naših

Med. univ. dr. Logar Francé

specijalist za zobozdravništvo in ustne bolezni
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 15/1

zopet ordinira

Dr. Krek Miha

javi, da je

odpri advokatsko
pisarno v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 21
nova hiša Vzajemne zavarovalnice

Telefon št. 2912

Telefon št. 2912

V vsako hišo »Domoljuba«!

izseljencih narodno zavest in ljubezen do naše na novo urejene kraljevine, ter se jim oddolžili za naporno potovanje in njih poštvalnost. Ker je to prvi sprejem, katerega nudimo našim rojakom, ki prihajajo iz Francije, jim bo ostal gotovo v trajnem in hvaležnem spominu. Torej, Jeseničani, na noge!

d Poslodavcem. Na posebno odredbo ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje smejo izdajati izjave v zadevi zaposlovanja inozemskih delavcev v smislu § 4. tozadavnega pravilnika le Javne borze dela (centrale), nikakor pa ne podružnice, ekspoziture ali poverjenstva borz dela. Poslodavci na področju Javne borze dela se vsled tega opozarjajo, da je vse tozadavne prošnje vlagati pri Javni borzi dela v Ljubljani, ne pa pri podružnici v Mariboru in pri ekspoziturah v Kranju, Celju in v Murski Soboti. Vsako vlogo je v smislu določb zakona o taksah kolkovati po 5 Din ter priložiti za rešitev kolek po 20 Din. — Javna borza dela v Ljubljani.

d Novo motorno brizgalno so dobili v Trzinu.

d Iso samo med delavstvom uzmo-
viči. Posestniki v okoliših Trbovelj se pri-
tožujejo, da se množe tatvine sadja in dru-
gih poljskih pridevkov. Rudniška uprava
je razglasila, da bo vsakogar, ki bo pri taki
tatvini zasačen, — o j odpustila iz službe.

d Vode so zelo narasle v preteklem
tednu v naši Dravski banovini, pa tudi
drugod. Je pač dežja več kot preveč. Ko
to pišemo, reke in potoki, ki so sicer na
polju in drugod napravili precej škode, že
polagamo upadajo.

**d Skupni dohodki poštne, blagovne-
ga in prtljažnega prometa Jugoslavije** v
dobi 1929-30 so znašali 3.007.664.116 Din,
dočim je proračun za leto 1929-30 predvi-
deval le 2.543.000.000 Din.

d Znani češki veletrgovec s čevlji
Bata hoče tudi v Jugoslaviji zgraditi veli-
ko tovarno za čevlje, proti čemur pa seve-
da zveza jugoslovanskih čevljarjev prote-
stira. Bata je silen podjetnik. Med težko
prodajno krizo se mu je posrečilo, da je
dvignil svojo dnevno produkcijo v Zlinu
na 100.000 parov na dan. A to mu ne za-
dostuje in hoče priti v doglednem času na
200.000 parov na dan.

d Škodljivci našega sadnega drevja.
Opozorjamo na tozadavni članek v »Slo-
vencu« z dne 15. avgusta 1930.

d Novo cementno tovarno bo zgradila
pri Splitu skupina splitskih kapitalistov.
Ustanovna glavica bo znašala 2 do 5 mili-
onov Din. Nova družba se bo imenovala
»Ali-cement«.

d Vodovod je začela graditi mestna
občina šoštanjka. Podjetje »Union« iz
Belgrada bo dogradilo vodovod že letos.

d Zdravega so našli čez 6 dni. Na pla-
nini Opučnici blizu kočje Triglavskih jezer
so pogrešali neki večer najlepšega vola.
Ko ga le ni bilo od nikoder, so šli majarji
in majarje ga iskati, pa vse zaman. Čez
šest dni pa jim pove nek nosač, da je slišal
v nekem 4 in pol metra globokem jarku
tuljenje. In res so ga tam izsledili, čisto
zdravega in ga na vrh s pomočjo voja-
kov-graničarjev spravili na varno.

d Slovenka se je poročila z muslima-
nom. V beograjskem »Vremenu« čitamo:
Od osvoboditve Križevca od Turkov 1. 1823
do 16. avgusta 1930 se v Križevcu ni izvr-
šila niti ena poroka po turškem obredu.
Te dni pa se je albanski izseljenec Redžep
Djulijo poročil z gospodično Antonijo Zni-
darič iz Slovenije. Nevesta je prestopila v
muslimansko vero. Tudi njen dosedanj
nezakonski sin je dobil ime Škender.

d Huda toča je divjala pred dobrim
t dnem nad Dravskim poljem od Prager-
skega do Ptuja.

d Tri nove zvonove je posvetil te dni
v Krškem gosp. stolni dekan in kanonik
Ignacij Nadrah.

d Slovenski skladatelji v dalmatinski
cerkvi. Dne 10. avgusta je bil na Kuni v
františkanski cerkvi koncert, na katerem
je bila tudi glasba slovenskih umetnikov
častno zastopana. Proizvajali so Premrlo-
ve, Mavove, Sattnerjeve in Železnikove
cerkvene skladbe.

d Okrog Plitviških jezer. O prvem
kreditu za izgradbo teh jezer v znesku
100 mil. dinarjev smo že poročali. Gre za
zgradbo štirih modernih hotelov in velike
električne centrale. Vrbovino in Plitvice
bodo zvezali z električno cestno železnico,
avtomobilna cesta v Plitvicah bo razširje-
na in zboljšana, jezera sama bodo popra-
vili za vožnjo z motornimi čolni. Pri teh
delih delajo soglasno trgovsko, poljedeljsko
in gradbeno ministrstvo.

Zobni zdravnik .špecialist

dr. Ivan Oblak
zopet redno ordinira.

d Zastopniki občinskih uslužbencev iz
vse države so zborovali te dni v Sarajevu.
Zahtevajo: a) da se v vsaki banovini od-
pre upravna šola, ki bo trajala eno leto; b)
da število občinskih nameščenecv v
večjih podeželskih občinah ne sme biti
manjše kot tri; c) da vsi občinski uradniki,
poduradniki in sluge dobijo stalnost po
treh letih službe; d) da vsaka občina v
roku enega leta podloži v pokojninski
sklad za svoje uslužbence 10 odstotkov
skupno predvidenih odbitkov za uradnike;
e) zahteva se ureditev stroškov za poto-
vanje občinskih nameščenecv, kakor je
urejeno za državne uradnike; f) enako-
pravnost ženskih občinskih nameščenecv
z moškimi. — Vse prav, a kje se bo dobil
denar?

d Občinska uprava v Št. Vidu nad
Cerknico je soglasno izvolila za častnega
občana g. bana inž. Dušana Serneca, v pri-
znanje zaslug, ki si jih je stekel posebno
za tomošnjo novo cesto.

d Velike naprave za konzerviranje
sadjja bodo zgradili v Nišu. Sadjja ne bodo
dobivali samo iz okolice tega mesta, am-
pak tudi iz drugih sadnih krajev.

d Ta je pa res gladen. 25 letni Vlado
Savić je v neki sarajevski krčmi v dveh
urah pojedel 8 kg kruha in en kg mesa.
Začudenim gledalcem je povedal, da se je
samo trikrat v življenju pošteno najedel.

Nekdaj da je, pri vojaki, pojedel kosilo
za 25 mož.

d Bistvo dogovora v Sinaji. Pogodba,
ki ureja vprasanja gospodarskega prometa
med Jugoslavijo in komunijo, stoji v ve-
ljavo 1. septembra. Obstoja iz treh delov:
1. v prvem se ureja blagovni promet na
podlagi medsebojnih ugodnosti; 2. v dru-
gem se navajajo ugodnosti v veterinarsko-
policijskem oziru; 3. v tretjem se nazna-
njajo dogovori o železniškem in rečnem
prometu v svrhu olajšanja v blagovni iz-
menjavi.

d 20 novih kmetijskih šol bodo otvo-
rili, največ v vardarski in savski banovini.
Oni, ki bodo te šole dovršili z izvrstnim
uspehom, bodo po končanem šolanju po-
slani na državna posestva, da si izpopol-
nijo znanje in sicer na državne stroške.

d Slaba zdravila so dajale neke lekar-
ne delavcem, spajajočim v okrilje »Osred-
njega urada zavarovanja delavcev«. Vsi
se stroga preiskava in bomo svoječasno o
tej stvari še katero rekli.

d Dve novi državni tovarni za svilo
hočejo sezidati, eno v bližini Osijeka, dru-
go pa v bližini Skoplja.

d 8 milijonov za dograditev novega
mostu pri Zidanem mostu je dovolilo pro-
metno ministrstvo.

d Delavski tabor je bil 10. avgusta pri
Sv. Petru na Gorci. Ob 11 služba božja, na-
to pa lepo uspelo zborovanje, na katerem
so govorili Matinšek, Rozman in Kores.
Krščanskemu delavskemu pokretu daj Bog
svoj blagoslov!

d Tovorni vlak je zavozil v množico.
Ob priliki evharističnega kongresa v Za-
grebu so zažigali na posebnem prostoru
razne vrste umetnega ognja. Velike mno-
žice so se zbrale okrog ognjemeta v igra-
lišču Concordije. K nesreči pa so se naha-
jali ljudje tudi na železniškem nasipu in
na železniškem mostu. Ob 9 zvečer je pri-
vozil tovorni vlak, ki se mu množica ni
mogla pravočasno in brez nesreče ogniti.
Mnogi so preskočili ograjo in je pri tem
izgubilo življenje 5 ljudi, 15 pa je bilo
težje in lažje ranjenih. Med ponesrečenci
ni nobenega Slovenca. Neki časopisi so za-
četkoma z očitvidno slastjo pisali celo o
tristo mrtvih, kar se je hvala Bogu izka-
zalo kot gola laž.

d Tudi kostrun ima svoje muhe...
Županov sin v Gaberju pri Novem mestu
mali Gazvoda Jakob, je pasel pred kratkim
kostruna neke tuje pasme, ki je bil zelo
hud. Naenkrat se je bojevit kostrun po-
gnal proti fantku, ga podrl na tla in ga
tako pobodel in obdelal po vsem telesu,
da so ga morali prepeljati v kandijsko bol-
nišnico.

d Židarski oder s svežim zidom se je
sesul v Škofji Loki. Pod ruševinami zidov-
ja in lesa sta obležala dva delavca, prvi
je 57 letni Jožef Štajer iz Pušala pri Škofji
Loki, drugi 27 letni Franc Langerholc iz
Pivne. Oba ponesrečena so prepeljali v
ljubljsko bolnišnico. Poškodbe so zelo
težke.

d Po nesreči se je zaletel neki kolesar
iz Domžal na cesti proti Bohinjski Beli s
kolesom v go. Rutar iz Bohinjske Bele, ki
je v spremstvu svoje punčke šla k svoji
sestri na Bled. Pridrvel je kolesar, punčka

ELIDA Favorit MILO

higijenično zamotano - zelo izdatno

se je hotela umakniti na drugo stran ceste, pa je mati skočila za njo, se pripognila, da jo zagrabi za roko, v tem trenutku pa se zaleli kolesar z vso silo naravnost ženi v glavo, da je na mestu padla, omedlela in tekom par ur na svojem domu umrla.

d Gad je pičil na njivi pri delu Jelo Trpin, vneto sodelavko na odru Prosvetnega društva na Bledu. Hitra zdravniška pomoč je preprečila najhujše.

d Konj je udaril v trebuh 8 letnega fantka Milana iz Trzina. Kevček je podlegel poškodbam.

d Tekma slovenskih harmonikarjev se vrši dne 8. septembra na praznik Malega šmarna. Kdor se še ni prijavil, naj to nemudoma stori. Zadostuje navadna dopisnica, naslovljena na urad velesejma v Ljubljani, nakar dobi pragašenec vsa potrebna navodila. Zmagovalci v tekmi dobe lepe nagrade in diplome.

d Padla je na trda cementna tla. Čevljarjeva žena Antonija Meznarič v Ormožu je pomivala okna v stanovanju g. Mlinarja. Pri tem je omahnila, padla na cementna tla in pri priči preminula.

d Patrona je nevarna reč! Valentin Lavriš iz Horjula je razbijal po patroni, ki se je razletela. Odtirgala mu je dva prsta na desni roki, levo roko pa zelo razmesarila. Zdej premišljuje Valentin v bolnici vzrok svoje nesreče.

d Pri kopanju zemlje je naletel na ročno bombo delavec Andrija Alavrič v Pančevem. Hotel je bombo odpreti z nožem, pri tem pa je bomba eksplodirala in težko ranila Alavriča in še dva druga delavca.

d Ker je jedla strupene gobe je preminula poštna upraviteljica v Gornji Lendavi gđe. Ruža Flis.

d Pozor na strupene gobe! Brezposelni delavec Maks Zupan na Jesenicah si je te dni privoščil gobe, ki jih ni poznal in se je z njim zastrupil. V ljubljanski bolnici upajo, da mu bodo rešili življenje.

d Parni kotel na lokomotivi se je razletel v Hercegovini. Lokomotiva se je prevrnila in pod seboj pokopala strojevodjo in kurjača. Strojvodja je bil na mestu mrtve, tudi kurjač bo težko ostal pri življenju.

d Električni tok je šinil v 28 letnega elektromonterja Vil. Rebernjaka v Mariboru. Padel je iz transformatorja na tla in kmalu preminul.

d Električni tok je ubil 20 letno Marijo Zupanovo iz Rimskih toplic. Zapletla se je nevede v električno žico, ki je visela z droga in ležala po tleh. Marijina spremeljevalka Jožeta Trgov pa je dobila težke opekline po vsem telesu.

d Ko je hotel skočiti na vlak na postaji Mlačevo pri Grosupljem v smeri proti Ljubljani, je 28 letni delavec Janez Ferjan iz Zagradca padel in udaril z glavo ob tračnico tako nesrečno, da si je prebil črepinjo. Pripeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

d Stisnilo mu je vrat. Posestnik Miha Gorjup na Gornjem vrhu pri Grobelnem, je naložil v gozdu voz okroglega lesa, namenjenega v St. Jur na žago. Ker je cesta visela, je držal voz, ki se je prevrgel nanj. Stisnilo mu je vrat in polomilo ude. Bil je takoj na mestu mrtve. V bližini se nahajajoči železniški delavci so potegnili mrtvega izpod voza. Star je bil komaj 30 let. Lansko leto se je poročil ter zapušča ženo in pol leta starega otroka.

d Na domače žeganje je podlegel poškodbam. Mlad delavec Anton Gorše iz Sp. Brezovega se je peljal s kolesom domov po cesti Stari trg—Draga. Za njim pa je privozil gosp. Bošnjak, založnik piva v Ivančni gorici, s svojim tovornim avtomobilom. Nesreča je hotela, da je na ovinku avtomobil zavozil v kolesarja, kolo zbil v stran, fanta pa povozil ter mu prizadejal zlasti na glavi težke poškodbe. G. Bošnjak je ponesrečenca urno peljal do bližnjega zdravnika, ta ga je za silo obvezal ter takoj odredil prevoz v ljubljansko bolnico. Poškodbe so bile tako velike, da se nesrečni Gorše ni več zavedel in je na praznik popoldne, ravno na domače žeganje, podlegel težkim ranam.

d Glavo so mu razbili. Rudniški delavec Štefan Bevc, 34 let star, oče dveh otrok v Zagorju, je popravljaj na rampah pri zagorski postaji rudniški tir. Po enem tiru je privozila rudniška lokomotiva premog. Bevc se ji je umaknil na drugi tir. Po tistem tiru pa so v tem trenutku za njegovim hrbtom pritekli vozički z odpadki in slabim materialom. Ti vozički so Bevca podrli na tla, šli čezenj in mu razbili lobanjo, da je v par trenutkih izdihnil.

d Do tal je zgorelo z vso krmo in žitom gospodarsko poslopje vdove-posestnice Helene Šolarjeve na Bledu.

d Hiša je zgorela Martinu Bonclju v Duplah. Gasilci so obvarovali bližnje hiše.

d Zopet v rokah pravice. Vlomilec in ropar Josip Petrič je bil svoj čas strah Ljubljane in okolice, dokler ga niso prijeli. Moral bi odsedeti daljšo ječo v mariborski kaznilnici, od tam pa je pobegnil in nato zopet prišel svoje vlomilske življenje, skupno s sebi enakovrednim Jakobom Čimžarjev. Orožniki pa so kmalu ujeli oba. Petrič je bil obsojen na pet let ječe in bi moral biti pred približno 14 dnevi

Ne prenesete vožnje

po železnici, na parobrodu, avtu, ker Vas napada SLABOST, OMOTICA, ali se ONE-SVESTITE? Vzemite seboj brezpogojno steklenico »ALGE«, nadrgnite si z njo čelo in senca.

»ALGA«

Vas bo poživila. — Vožnja Vam bo užitek. »ALGA« v lekarnah in drogerijah Din 16.—

prepeljan nazaj v mariborsko kaznilnico. Spotoma pa se je blizu Pragerskega iztrgal orožnikom in se pogal z osebnega vlaka. Padel pa je precej nerodno in obležal nezavesten. Našli so ga neki delavci, ki so ga pobrali ne vedoč, da je vlomilec, naložili na prvi tovorni vlak in ga poslali dalje proti Pragerskemu. Petrič pa se je spotoma zavedel in tudi spoznal, kam se pelje. iHtro je skočil s tovornega vlaka in izginil. Kje se je nato klatil 14 dni, ni znano. Zadnje dni pa se je pojavil v Stožicah. Popoldne je sedel v neki gostilni in pil. Nekateri so ga spoznali, nihče pa se ni upal nič črhnuti, le nekdo je odšel zvečer v Ljubljano in policij povedal, da se v Stožicah potika nevarni Petrič. Policija je na to opozorila orožnike. Zvečer ob 9 sta odšla dva orožnika in več tajnih policajev proti Stožicam. Preiskali so vse skednje in kozolce, dokler niso po dveinpolurnem iskanju okoli polnoči le našli Petriča spečega v nekem kozolcu v Klečah. Oba orožnika sta bila prav ista, ki jima je pred štirinajstimi dnevi Petrič ušel z vlaka. Zato je bila umljiva njuna vnema; saj sta dejala, da prav rada iščeta vso noč, samo da najdeta Petriča. Petrič je bil uklanjen in odgnan v Ljubljano. — V aratkem bo pa moral — begve kolikoli že? — zopet nastopiti pot v mariborsko kaznilnico. Da bi se mu tokrat zopet posrečil beg, ni dosti verjetno.

d Boj policije s komunistoma. Uprava policije v Zagrebu je zasedla oni dan tamošnji Goljek, kjer so se skrivali komunistični agitatorji. Ko so prišli dvema na sled, sta pričela streljati, nakar so policijski organi odgovorili z ognjem. En komunist je bil pri tem ubit, drugi težko ranjen.

d Gospa, od Vas je odvisno, da si olajšate težko pranje! Kupujte dosledno pravo Terpentinovino milo Gazela in uverili se boste, da govorimo resnico.

d Pri številnih težkočah ženskega spola povzroči naravna »Franz-Josef«-grenčica najboljše olajšavo. Spričevala klinik za ženske bolezni dokazujejo, da se vporablja zelo milo odvajajoča »Franz-Josef«-voda posebno pri porodnicah z izbornim uspehom. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ribje olje kot krmilo. Pred leti sem poskusil s Težakovim oljem krmiti prašiče v združnem pitališču naše mlekarne. Poskus se je dobro obnesel, dal sem izjavo, katero je g. Težak objavil v svoji brošuri. Raba ribjega olja se je pri nas hitro razširila in priljubila. Tudi takrat, ko se je prepovedala prodaja, sem v vlogi na velikega župana odločno zagovarjal uporabo ribjega olja, ki se je imenovalo Težakovo olje. — Letos mi je poslal znani ljubljanski trgovec A. V. vzorec ribjega olja od druge firme, ki je bil finega okusa in pri 1 kg za

3 Din cenejši. 3 Din pri 1 kg pride pri veliki porabi že na milijon Din na leto. Trgovci je odločno pripomnili, da ima v našo nepristranost in poštenost popolno zaupanje. Če se pri nas ne obnese, ga ne bo vpeljal. Mi delamo le za splošno korist. Kmetu hočemo kazati pot do boljšega gospodarstva. Če dobimo dobro ali celo boljše blago cenejše drugod, kakor pri znanju, ga bomo tam naročali, kjer ga cenejše dobimo. Pri trgovini in gospodarstvu ne pomeni veliko, kdo je prvi začel in kdo dela največjo reklamo, ampak kdor mi solidno postreže z najcenejšim blagom. Poskus z novim ribjim oljem se je dobro obnesel. Naročili smo za mlekarino celi sod. Na živini se je opazilo, da je olje boljše za porabo, kakor zadnje Težakovo. Imeli smo torej najboljše skušnje in naročili smo še en sod. Nikdar nismo prodajali in ga ne bomo prodajali pod firmo Težakovega olja. Rad priznam, da se je g. Težak veliko trudil za upeljavo ribjega olja pri nas. Obilnih zaslug za povzdigo živinoreje mu ne bo nobeden odrekal. Toda trgovina je prosta, jetra morskih rib, iz katerih se dela ribje olje, morajo biti dobra, enako tudi ribje olje, četudi nima Težakove firme. Javno torej priznam, da je ribje olje A. Volka dobro in veliko cenejše, kakor Težakovo. Naj vsak sam poskusi, da se o resnici prepriča.

V St. Lovrencu, 15. avg. 1930

Anton Oblak.

**Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestvu, proti
poroštvo l. t. d.**

Radio.

Vsak delavnik: 12.30 Reproducira glasba. 13.00 Casovna napoved, borza, pošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 22 Poročila.

Cetrtek, 21. avg. 18.30 Samospeve poje gđc. Štefica Korencanova. 19.30 Otroška ura. 20.00 Prenos z Dunaja: »Seviljski brivec«, opera, pojejo člani milanske Scale. 22.15 Prenos z Bleda.

Petek, 22. avg. 18.30 Ohcetna godba Magistrov. 19.30 Gospodinjska ura. 20.00 Samospevi ge. Sax-Pristovskove. 20.30 Klavirski koncert Marjana Lipovška. 21.30 Šlagerje poje g. Mirko Premk.

Sobota, 23. avg. 18.30 Kitara in mandolina. 19.30 O potresih, predavanje. 20.00 Prenos iz Belgrada. 22.15 Preos z Bleda.

Nedelja, 24. avg. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje. 10.20 O čebelarstvu. 11.00 Koncert radio kvarteta. 15.00 Reproducira glasba. 16.00 Pevski koncert, prenos iz Vidma pri Krškem. 20.00 Operni tenorist Jože Gostič poje šlagerje in narodne pesmi. 21.00 Prenos z Bleda. 22.15 Šlagerje poje Daniel Bučar.

Ponedeljek, 25. avg. 18.30 Citraški tercet »Vesna«. 19.30 O zavarovanju. 20.00 Internacionalni prenos.

Torek, 26. avg. 18.30 G. Rakuša igra na harmoniko. 19.30 Zabavno čtivo. 20.00 Prenos iz Zagreba. 22.15 Prenos z Bleda.

Sreda, 27. avg. 18.30 Tambur. društvo »Kri-maši. 19.30 Ura dobre knjige. 20.00 Opera na ploščah.

Z našo UMETNO

moštolvo esenco "Mostin"

si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izvrstno oboljšanje in zdravo domačo pijačo. Cena 1 steklenice za 150 litrov Din 30.—, po pošti Din 50.—. Dobi se samo v drogeriji A. Kane, Ljubljana in drogeriji M. Kane, (Wolfram) Maribor, Gosposka ulica 23.

Kmetje, oklenite se Kmet. zvezel!

PODOMOVINI

Naš dan.

(Trebnje.)

Radovednost, kaj delajo na Dolenjskem, me je privedla v trebanjsko dolino. Tam dobim očanca in mu rečem: »No, ali pri vas ni nič novega, ker se v »Domoljubu« skoraj nikoli nič ne oglašite?« On pa me hitro zavrne in pravi: »Le počasi, ni kar tako! Res je, da sem že star, a vseeno me veseli, kar se godi v zadnjem času pri nas. Marsikdo bi mislil, da smo zaspanci. Toda stvar je drugačna! Ravno v zadnjih letih se je prav živahno razgibala misel za napredek s tem, da se je sezidal lep »Prosvetni dom«, ki je gotovo najlepši na Dolenjskem. Mnogo truda in dela je bilo treba in mnogo moči, ki so sodelovale pri tem velikem delu. Prva pionirja pri tem velikem delu sta bila gg. kaplana Pisič in Flajnik. Oba sta pripravljala pot novemu »Domu« s tem, da sta v ljudeh vzbudila željo po prostoru, iz katerega bi se širila prosveta. Zbirala sta prispevke in v času g. Flajnika se je nabrala že precejšnja vsota v gotovini. Usoda je zahtevala, da sta gospoda odšla in novi g. kaplan Jenko je nadaljeval započeto delo. Treba je bilo materiala in zopet materiala, posebno pa denarja. Začeli so se novi pohodi po župniji. Trebanjski laranji so se v splošnem prav dobro odrezali. Tam v neki knjigi imajo g. kaplan Miha zapisano, da je bilo za to hišo pripeljanega nekaj nad 1200 voz materiala zastonj. Zraven so pa zapisana imena pridnih gospodarjev, fantov in deklet, ki so hodili na »kuluke«. Težko je bilo včasih delati in dajati, a uspeh je bil pa le. Spomladi leta 1928. smo začeli zidati in že v jeseni istega leta je bil »Dom« pod streho. Dvorana je bila za silo dograjena. Leta 1929. se je delo nadaljevalo in končno izpopolnilo v letošnjem letu. Zasilno pa se je »Dom« uporabljal že doslej in so se v njem vršile predstave, akademije, igre, predavanja s filmskimi in skioptičnimi slikami. Posebno velikega pomena pa je dejstvo, da so se vršili v tem »Domu« že štirje tečaji: »Singerjev«, higijenski in dva gospodinjska tečaja, kar je oskrbel novi g. dekan Tomažič, ki ima izredno navdušenje za kulturni napredek ljudstva. Stavba je na zunanjo zelo skromna, kdor pa se ogleda njeno notranjost, se radi številnih in praktično urejenih prostorov vsak pohvalno izraža. »Dom« tvori s cerkvijo in župnijskimi prostori lep kvadrat, ker stoji na nadarbinski zemlji, ki jo je požrtvovalno odstopil bivši g. dekan in sedanjí g. kanonik Josip Plantarič.

Ta »Dom«, ki je bil tako nujno potreben, bo blagoslovljen v nedeljo 24. avgusta. Ze prejšnji dan, v soboto, ob pol 10 dopoldne se bo vršil prosvetni tečaj za moške in ženske z zelo bogato, času primerno vsebino. Predavali bodo izkušeni poznavatelji moškega in ženskega življenja. V nedeljo ob pol 10 dopoldne pa bo sprejem gostov na postaji. Po sprejemu sprevod v dekanjsko cerkev z železničarsko godbo »Skoga«. Nato v cerkvi govor g. škofa Rožmana. Po sv. maši, ki jo bo daroval g. prošt Cerin iz Novega mesta, je blagoslovitev »Doma« in za tem prosvetni tabor, na katerem nastopi kot glavni govornik g. dr. Viktor Korošec, vseuč. profesor. Popoldne ob 2 pete litanije z govorom arhidjakona za Dolenjsko g. dr. Tom. Klinarja. Potlej je tekma in skupni nastop pevski zborov, na kar sledi prosta zabava. Tako je pri nas, mi je pripomnil mož in rekel: »Bog daj, da bi se ta dan zbralo mnogo ljudi pri nas in da bi v mnogostevilnih srih vseh navzočih zrastle novo veselje in pogum do katoliškega prosvetnega dela.« Dodam samo to: »G. Miha so pa res kerle!« — Dolenjski popotnik.

Zborovanje Marijinih družb.

(Šmarje pod Ljubljano.)

V zadnjem »Domoljubu« napovedano zborovanje dekanij, deklinskih Marijinih družb v Šmarju se je nepričakovano dobro obneslo. Zastopane so bile vse družbe, mnoge z zastavami. Priznani govornik g. kanonik dr. Klinar je navduševal članice za vzorno krščansko življenje. Njegove besede so segle v sprejemljiva srca in bodo gotovo rodile dober sad. G. kanonik je blagoslovil tudi novi kip Brezmadežne. Nosili so ga štirje fantje v dolgem sprevodu, ki ga je vodil g. dr. Klinar ob spremstvu

številne duhovščine. Razdeljevanja »čudodelnih svetinjc« in darovanja za kip in prenovljeno kapelico so se udeležile ne samo družbenice, ampak skoro vsi, ki so prisostvovali lepi slovesnosti.

V »Prosvetnem domu«, kjer se je nato vršilo zborovanje, je najprej z izbranimi besedami vse sestre iskreno pozdravila »rednica domače Marije družbe Marija Kračman. Nato pa je imel g. stolni vikar Košmerlj ob obliki in vsebini dovršen govor o »Marijinih družbah v katoliški akciji«, ki ostane vsem v neizbrisnem spominu. Po kratkem odmoru je imel isti gospod krasno predavanje s slikami o Lurdu, ki je vse občinstvo navdušilo za vneto občenenje brezmadežne Kraljice nebes in zemlje. Ob tej priliki bodi izrečena najlepša hvala vsem gospodom govornikom, vseni Marijinim družbam in njih voditeljem, prav posebno še g. kaplanu dr. Vilku Fajdigi, ki ima največ zaslug za sijajno uspešno prireditev.

Ponočni junaki.

(Občina Velesovo.)

V nedeljo 10. avgusta okrog polnoči enkrat so prišli v vas štirje fantje, domačini. Bili so precej vinjeni. Svojo moč in junaštvo pa so kazali s tem, da so začeli razgrajati in kričati: »auf bis«. In nato preklinjati Boga in Marijo v vseh kletvah kar jih znajo. Lotili so se plotov in jih poškodovali. Vsekakor res junaško delo! Na Veliki škarni zvečer pa je sedelo par fantov na vrtu g. R. v pogovoru med seboj. Kar naenkrat začne mednje leteti debelo kamenje. Napadalec je izginil v temi. Človek ni v miru niti pred domačo hišo. Upamo, da bodo ti junaki prejeli nagrado od oblasti! Zaslужijo jo, pa pošterc.

Slabo vreme.

(Preddvor.)

Pri nas smo bili letos že takrat z dežjem zelo oblagodarjeni, ko so drugod o suši tarnali. Samo en teden smo imeli ugodno vreme za seno sušiti. Sedaj pa skoro vsak dan dežuje. Marsikateremu posestniku je seno segnilo, drugi ga bodo za steljo porabili. Ziljenje nam govori, da je resničen pregovor: Kakoršni ljudje, takšnje je vreme! Svet gre danes z bliskovito naglico naprej, v dobrem in hudem. Vreme svet posnema. Dež lije kot iz škafa, toča, strela in vihar besni, lomi drevje, razkriva strehe. Tudi moderno! Sedaj mlatio žito. Nekateri z bencin-motorji, drugi že z cepci, kot so včasih, v minulih srečnih dneh. Sadja letos skoraj nič ne bo, razen nekaj piškavih jabolč.

Zahvala. V nedeljo, dne 10. avgusta je mirno V Gospodu zaspal, v cvetu mladosti 21 let, naš preljubljeni Stanko. V torek smo ga pokopali. Tem potom se zahvaljujemo g. duhovnikom, mladeniči M. družbi, ki ga je spremlila z zastavo na njegovi zadnji poti, pevskemu zboru, ki mu je zapela pri odprtem grobu žalostinke, pa tudi vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in vsem, ki so nas tolažili v tej bridki izgubi. — Rodbina Bokal.

Slovo.

(Telče pri Skočjanu.)

Dne 27. julija, so se, ob priliki žegnjanja sv. Jakoba, poslovlili od nas pref. g. Franc Frölich. To je bil zelo težak udarec za nas, kajti z gosp. Francom smo izgubili vnetega dušnega pastirja. S kako ljubeznijo in požrtvovalnostjo so vodili našo mladino nam priča to, da so na dan Vnebohoda sprejeli v Mar. vrtec 37 dečkov in deklet, kar je vsekakor precejšnjo število za podružnico Telče. Gosp. Franc so imeli krasne govore, katero so nam segali v dno srca. Od slovesu jim kličemo: Ti sočera Vam zahvala za vse dobrote, katere ste nam skazal ter iz srca želimo, da bi Vas, če bomo dobili faro, pozdravili v svoji sredini kot novega g. župnika.

Na pomoč!

(Globodol.)

Da pa ne bodo ljudje mislili, da v Globodolu samo spimo, ker se nič ne oglašimo, eva nekaj novic: V začetku letošnjega leta smo preme-stili šolo iz zasebne hiše v novi gasilni dom, ki načeloma odgovarja šolskim predpisom. Za gasilsko orodje pa smo napravili tik gasilnega doma prav

tedno leseno barako. Vsled tega bi bilo želeži, da bi vsi posebno pa tisti starši, katerih otrokom ni treba več hoditi v Mirnopeč v šolo, malo bolj podpirali gasilno društvo, posebno sedaj, ko nameravamo v doglednem času nabaviti motorno brizgalno. V ta namen bomo imeli dne 27. avg. ob 2 gasilsko veselico, s srečolovom, šaljivo pošto in godbo na meh. Vabimo k obilni udeležbi.

Gasilska slovesnost.
(Gora pri Sodražici.)

Dne 10. avgusta je naše gasilno društvo obhajalo 10-letnico obstoja in ob tej priliki je društvo otvorilo svoj novi gasilni dom. Slavnosti se je udeležilo nad 600 oseb. Poset je bil najmočnejši iz Sodražice in Loškega potoka, pa tudi od drugod. Ob tej priliki smo tudi čuli poročilo o poteku in delovanju društva v prvem desetletju. Poročal je domači načelnik g. Krže, več lepih navodil pa nam je dal o gasilstvu v daljšem govoru g. Lovrenčič iz Sodražice. Vsem gostom izrekamo najlepšo hvalo in bratski: »Na pomoč!«

Nenadna smrt vzornega moža.
(Škocjan pri Turjaku.)

V nedeljo 10. avgusta se je bliskovito razširila vest, da je nenadoma umrl, zadet od srčne kapi, Anton Kolfer, železniški upokojenec. Ob 9 je bil še pri sveti maši popolnoma zdrav. Potem se je prav vesel pogovarjal z ljudmi. Popoldne je šla njegova žena v bližnjo vas. Ko je prišla domov, je moč sedel v veži mrtev. Star je bil 56 let. Ostalim iskreno sožalje!

Novice.
(Breznica.)

Pri nas se pripravljamo, da si zgradimo vodovod. Zatrjuje se nam od merodajne strani, da se bo z kopanjem jarkov in polaganjem cevi pričelo gotovo prihodnje leto. Na Jesenicah so, kakor čujemo, te dni naleteli pri izdavi vodovoda in zlasti rezervoarja na težkoče. Ogromna skala pravijo, da se premika in hriba, tako da so se pred nevarnostjo izselile že nekatere družine iz hiš. Pri nas pa je svet skalnat, ilovce v hribu ni. Redki so, ki se oglašajo proti vodovodu, pa tudi s svojim protostom pri tako koristni napravi nikjer uspeti ne morejo in ne smejo.

Letos so naši čebelarji, katerih je precej, odpejali kakor cenovni čebele v ajdovo pašo. Eden od teh pošlje celo telegram v medeno deželo, da pride drugi dan s čebelno družino. Kako se pa začudi, ko ugotovi, da je bil konj s čebelami hitrejši od brzojava. Kaj nam bodo nanosile ob tem večnem dežju, bodo čebelarji poročali v teku dveh mesecev.

Blagoslovitev nove šole.
(Zaplana.)

Postavili smo krasno šolsko poslopje. Vabimo sosede, da pridejo pogledat. Dne 31. avgusta bo blagoslovitev in ne 24. avgusta, kakor se je pomotoma poročalo.

Shod.
(Sv. Kum.)

Velik shod se vrši letos 29., 30. in 31. avgusta. Castilci sv. Neže in sv. Jošta od daleč in blizu prijazno vabljeni. Stari znanci pridite in pripeljite še novih! Poskrbljeno je za vaše dušne in telesne potrebe. Nudi se vam obenem najkrajše razgled po prelepi naši slovenski zemlji. Le pogum, pa na Kum!

d Prihodnji romarski shod pri sv. Antonu v Štangi se bo vršil kakor po navadi na »Angeljsko nedeljo«, letos 31. avgusta, t. j. 12. nedeljo po Eínkoštih.

Moder je, kdor se od vsakega uči; močan je, kdor z uspehom kroti svoja slaba nagnjenja; bogat je, kdor je z malim zadovoljen.

Hranilnica na Jesenicah

v župnišču najvarnejše hrani

Vaš denar

Uradije vsak delavnik od 8.—12. in 14.—17., v nedeljo od 15.—17. ure.

J. V.:

Novi kazenski zakon.

(Nadaljevanje.)

2. Vrste kazni. — Da se more kazni zločinčevi krivdi čim bolj prilagoditi, je potrebno več vrst kazni. Ena vrsta kazni za vsa kazniva dejanja, bi prav gotovo ne bila pravična. Kakor zadenejo kazni, dejanja različne vrste oškodovančevih pravnih dobrin, tako mora na drugi strani tudi kazni zadeti različne vrste storilčevih pravnih dobrin. Seveda ne bi bilo primerno, če bi bila kazni le »zob za zob«, t. j., da bi se s kaznijo prizadela ista dobrina kot je bila prizadeta s kaznivim dejanjem; to bi dokajkrat ne služilo svrhi kazni; zato kazni ni urejena v tem razmerju. Pač pa je kazni odredjena ozir. jo mora sodišče odrediti tako, da zločinca v resnici zadene. Tako n. pr. bogatina zapor hujše zadene kot pa denarna kazni, dočim je za revnega denarna kazni težja. Ravno vsled tega ni prepuščeno volji obtoženca, da si izbere kazni v primerih, kjer pravi zakon, naj se kaznuje ali z eno ali z drugo kaznijo (n. pr. ali z denarno kaznijo ali z zaporom); to pravico ima le sodišče, ki izbere v takem konkretnem slučaju tisto kazni, ki je za obtoženca težja ozir. katera ga bolje zadene.

Nekdaj so bila kazenska sredstva mnogobrojna; zlasti je bilo mnogo takih, ki so prizadevala telesne muke; a čimbolj je rasla kultura, tembolj so se odklanjala taka sredstva. Današnje kazensko pravo jih pravzaprav ne pozna več. Vporabljajo se — toda le v mili obliki kot disciplinske kazni za obsojence (n. pr. post, trdo ležišče itd.) Kot

23

RAZNO

Poševni zvonik v Pizi. Italijansko mesto Piza je znano po vsem svetu radi slovitega poševnega zvonika. Posebna komisija je dognala, da se je zvonik od 1918. do 1929. nagnil za 10 milimetrov. Ker bi se zvonik zrušil če se nagne še nadaljnjih 30 cm, so sklenili, da bodo z vbrizgavanjem tekočega cementa ojačili podstavke.

Zavarovanje proti — trojčkom. Mestni uradnik John Pear v Londonu je je doživel preteklo leto srečo, da mu je žena povila trojčke. Tedaj se je uradnik bal, kaj bo, če se taka »sreča« ponovi. Sel je v neko veliko zavarovalnico in se dal zavarovati proti — trojčkom. Zavarovalnica je radevolje sprejela njegov predlog, ker je bil riziko zelo majhen, da bi ta mož mogel že drugič postati »trikratni oče«, oziroma v tem slučaju že šestkratni oče. In Pear se je tako zavaroval za 10.000 funtov šterlingov (2.760.000 Din). Premija je bila zelo nizka; plačal je le par funtov na leto. In

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

IX.

Srečanje z velikanom s kilometrskimi škornji.

Ko smo zapustili puste planjave, se spomnim, da smo prišli v vedno zeleno dolino Dordogne, katero smo prepotovali v malih presledkih, ker je dežela bogata in torej tudi njeni prebivalci, in smo zato lahko šestokrat nastopili. Tudi denar je kar deževal v Capijevo skledico. Nad široko in leno reko se dviga lahek most, ves prozoren kot da je zgrajen iz megle in iz bilk. To je most preko reke Dordogne.

Toda vse to mi je medlo ostalo v spominu. Medtem ko se živo spominjam prizora, ki je name napravil globok vtis in mi je še danes jasno pred očmi. Spali smo v precej revni vasi in ob jutranjem svitu smo se napotili. Dolgo smo hodili po prašni cesti, ko se nam je nenadoma odprl pogled, ki je bil do tedaj zastrt od vinogradov, v neskončno daljavo, kot da se nam je pred očmi dvignil zastor.

Široka reka se je vila okoli griča, po katerem smo prišli. Onkraj reke pa so se strehe in zvoniki velikega mesta izgubljali do daljnega obzorja. Koliko hiš, koliko dimnikov! Nekateri so bili višji in ožji, kot stebri in so bruhali vrtince črnega dima, katere je lahek veter razmešal po mestu, da je bilo videti kot teman oblak. Sredi reke in ob bregu so se nabirale številne ladje — ki so kot gozdna drevesa zamotale svoje jambore, vrvi, jadra in plapolajoče zastave

med seboj v neštevilnih barvah. Čulo se je zamolklo hrešanje, žvenket železja in kotlov, udarci kladiv in vrhu vsega topotanje in ropotanje brezštevilnih voz, ki so neprestano hiteli po cestah.

»To je Bordeaux,« mi je rekel Vitalis.

Za otroka, kot sem bil jaz, ki dotlej še nisem videl drugega kot borne vasi ob Crenzi ali pa slučajno na potu nekaj malih mest, zame je bil ta pogled bajen.

Nehote mi je zastala noga. Nepremično sem obstal in gledal predse, zdaj v daljavo, zdaj v bližino, zdaj zopet naokrog.

Kmalu pa so se mi oči ustavile na neki točki: bila je reka pokrita z ladjami.

Res je tam nastajalo zmedeno gibanje, ki me je tembolj zanimalo, ker nisem o tem ničesar razumel. Ladje z razprostrtimi jadri so plavale lahko nagibajoč se po reki gor in dol, druge so se vrtele same okrog sebe, ne da bi se videlo, kaj jih vrti. Bile so pa tudi take, ki so se hitro premikale brez jambora in brez jader, toda z dimnikom, ki je pihal črne oblake v nebo; šle so z vso brzino in na rumenkasti vodi puščale belo peneče se grebene.

Zdaj je čas plime,« mi je rekel Vitalis in mi tako, ne da bi ga jaz vprašal, odgovoril na moje začudenje.

»Tu so ladje, ki se po dolgih potovanjih vračajo z visokega morja; njihova barva je sprana in videti so rjave. One tam ravno zapuščajo pristanišče. Vidiš one tam, ki se vrtijo sredi reke same okrog sebe, so zasidrane in obračajo rilec proti valovom plime. Tiste pa, ki plovejo v oblakih dima, so ladje vlačilke.«

Koliko tujih izrazov, koliko novih pojmov!

Predno smo prišli do mosta, ki veže Bastideo z Bordeaux-jem, ni imel Vitalis niti toliko časa, da bi odgovoril na stotinko mojih vprašanj. Do tedaj se nisimo nikdar za dolgo časa vstavljali v mestih, skozi

prave kazni se take telesne kazni ne vporablja več — naš kazenski zakon jih ne pozna (prejšnji avstrijski kazenski zakon jih je še poznal kot poostreitev glavne kazni):

Naš kazenski zakon določa sledeče vrste kazni:

a) Smrtna kazen. — Med pravniki je že dolgo spor, je-li smrtna kazen primerna kazen in jeli človeška družba upravičena jemati zločinu življenje. Mnogi to zanikajo, dočim trdijo drugi, da je ta kazen potrebna pri najtežjih kaznivih dejanjih, češ, da more pravega zločinca odvrtiti edinole strah pred tako hudo kaznijo od mcrebitnega nameravanega kaznivega dejanja (n. pr. umora). V marsikakem slučaju bi se človeku res da zdela vsaka druga kazen premila. Vzemimo sledeči primer; zločinec razdere ob času povodni jez, kateri ščiti celo dolino pred poplavo; voda se razlije ter uniči polja, odnaša poslopja in več ljudi in živine potone. Vsakdo bo zahteval, da se ta zločinec kaznuje kar najstrožje, t. j. s smrtno kaznijo — vsaka druga kazen bi se zdela premila. Res, da nesrečno ljudstvo od smrti zločinca nima nobene koristi, gotovo pa ne večje, kot če bi bil zločinec obsojen le na dosmrtno ali tudi začasno robijo — in vendar ima, nad tem neko zadoščenje oziroma zavest, da je zadoščeno pravici, ki zahteva pravično povračilo; na drugi strani pa taka huda kazen odvrča vsakega drugega, da bi storil podobno dejanje. Najvažnejše pravne dobrine (zlasti še, če so te skupne mnogim) morajo pač biti zaščitene tako, da si bo vsakdo resno premislil, preden se jih bo lotil. Morda nam je ta čut po krepkem zadoščenju, po vporabi najstrožje kazni četal iz starih časov, ko so za

vsako večjo kršitev vporabliali zelo stroge kazni in je bila smrtna kazen zelo pogosta, celo za čarovništvo, kar se nam danes zdi neverjetno. Morda bo prišel čas, ko smrtna kazen vsled podviga splošne kulture ne bo več potrebna. V nekaterih državah so jo že celo odpravili, v drugih pa jo spet uvajajo. V Sovjetski Rusiji so uvedli smrtno kazen celo za kazniva dejanja, za katera ni v nobeni drugi državi zagrožena smrtna kazen, tako za poneverbo, v državni imovini, korupciji itd. Pri nas moramo reči, da je za današnji čas te vrste kazni vsekakor še potrebna, vsaj za najtežje slučaje. Naš kazenski zakon jo zagroža le v desetih najtežjih slučajih. Te primere bom navedel v posebnem delu, ko bom razpravljajal o posameznih kaznivih dejanjih.

Smrtna kazen se izvrši z obežanjem. Nekdaj se je ta kazen izvrševala javno, dostop je imelo vse občinstvo. Danes smejo ozir. morajo prisostvovati izvršitvi en sodnik, zapisnikar, drž. pravdnik in sodni zdravnik ter duhovnik; poleg teh smejo prisostvovati še župan dotične občine (kjer se kazen izvršuje), obsojenec zagovornik, sodni uradniki in uradniki drž. pravdnštva, policijske oblasti ter najbližji sorodniki obsojenca. Vsi drugi so izključeni od prisostvovanja. Izvršiti pa se sme smrtna kazen le na delavnici, nikdar ne v nedeljo ali na praznik in sicer v jutranjih urah.

V srednjem veku, pa tudi še pozneje, so smrtno kazen dokajkrat tudi poostreili in to prav na nečloveški način. Znana je smrt na grmadi, pa tudi drugi načini izvršitve, ki so bili prava sramota za človeštvo, n. pr. razčvetorjenje, zakopanje živega telesa v zemljo

(dokajkrat si je moral obsojenec sam izkopati grob) itd. in vse to javno. Vsa taka nečloveška sredstva so danes v vseh kulturnih državah odpravljena. Po našem kazenskem zakonu se smrtna kazen celo tedaj ne sme izvršiti, če je obsojenec težje telesno ali duševno bolan, temveč se mora izvršitev odgoditi dotlej, da obsojenec ozdravi. To pa velja tudi za kazen na prostosti.

Naprednost našega kazen. zakona pa se kaže tudi še v sledečem: Po starem (avstrijskem) kazen. zakonu je bila smrtna kazen absolutno zagrožena, to se pravi, kjer je bila smrtna kazen v zakonu določena, jo je sodišče moralo izreči, tudi če je bilo še tako prepričano, da bi bila milejša kazen primernejša (n. pr. dosmrtna ječa ali tudi začasna). Po našem (novem) kazen. zakonu pa sme sodišče, če se mu zdi primernejše, izreči mesto smrtne kazni robijo. Edino v enem slučaju je smrtna kazen absolutno zagrožena; če pa so podane kake olajšilne okoliščine, pa sme sodišče tudi tu smrtno kazen izpremeniti v robijo — kar po starem (avstr.) pravu ni bilo dovoljeno. (Ta slučaj je: če kdo usmrti ali poskuša usmrtiti kralja ali prestolonaslednika ali kraljevega namestnika). — (Dalje sledi.)

Zato je čisto trdno dokazana resnica, da pripada vzgojno poslanstvo pravno in dejansko v posebno odlični meri Cerkvu in da noben razum, ki je brez predsodkov, ne more najti razloga, zakaj naj bi se Cerkvu delale ovire in zapreke pri tistem njenem delu, katerega dobrotne sadove uživa današnji svet. (Iz okrožnice papeža Pija XI. o krščanski vzgoji mladine.)

katera smo prišli na svojem potovanju, zakaj enolčnost naših iger nas je silila, da smo vsak dan menjali kraj igranja, da bi imeli vedno nove gledalce. Z igralci, kot jih je imela četa slavnega signora Vilisa, razpored v resnici ni mogel biti mnogoličen in ko smo odigrali »Slugo gospoda Joli-Coeurja«, »Generalovo smrt«, »Zmago pravičnega«, »Ozdravljenega bolnika« in tri ali štiri druge igre, je bilo naše umetnosti konec in igralci so se izčrpali. Treba je bilo druge ponoviti »Ozdravljenega bolnika« ali »Zmago pravičnega« pred gledalci, ki še niso videli teh iger.

Bordeaux pa je veliko mesto, kjer se gledalci zlahka obnavljajo in če smo torej le menjali okraj, smo lahko igrali tri- ali štirikrat na dan, ne da bi nam očitati kakor v Cahors-u:

»Saj to je vedno ista lajna!«

Iz Bordeaux-a smo se namenili v Pau. Naš načrt nam je kazal pot skozi veliko puščavo, ki se razprostira od Bordeauxa do Pyrenej.

Čeprav nisem bil več ona mala miška, o kateri pripoveduje basen, da jo vsaka malenkost pripravi v začudenje, v občudovanje ali strah, sem vendar precej ob početku našega potovanja zapadel zmoti, kateri se je moj gospodar dobro nasmejal in zaradi katere me je dražil dokler nismo prišli v Pau.

Odkar smo zapustili Bordeaux je minilo sedem ali osem dni in ko smo skraj sledili bregovom Garonne, smo reko zapustili pri globeli. Nič več nismo videli ne vinogradov ne travnikov ne sadovnjakov le še lesovje in smrekovje. Hiše so postajale bolj redke in bolj revne. Kmalu smo bili sredi brezmejne planjave, ki je valovila pred nami v nedogledno daljavo. Nikjer obdelane zemlje, nikjer gozdov, daleč nankoli

le siva tla, pred nami pa vzdolž poti, pokrite z mehkim mahom, le suho resje in pokvečeno bodičevje.

»Prišli smo v Landes,« je pojasnil Vitalis. »Dvajset do dvajset pet milj moramo prehoditi v tej puščavi. Le korajžno naprej!«

Korajže je bilo res treba ne le za hojo, temveč tudi za kraj sam, ker po tej neskončni poti je človeka obšla čudna žalost in neznan obup.

Od tedaj sem napravil že več potovanj po morju in vsakokrat, ko sem bil sredi Oceana in ni bilo videti nobenega jadra daleč naokoli, se me je lotila ista nedoločna otožnost, ki zgrabi človeka v takšni samotni.

Hodili smo. Če pa smo se nehote ozrli naokoli, se nam je zdelo, da stopamo na mestu, ne da bi prišli naprej, ker je bil pogled vedno isti: resje, večno bodičevje, večni mah! Potem zopet praprotje, ki je v vetru valovilo svoje nežne liste, se nagibalo, se vzravnavalo v valujočem gibanju.

V dolgih presledkih smo prišli v neznatne lesove, toda ti gozdičji niso oživljali pokrajine, kot navadno. Obstojali so iz smrek, obsekanih do vrha. Po njihovih deblih so bile zasekane globoke rane, in iz rdečih brazgotin je v kristalnih solzah kapala smola. Kadar je veter pihal skozi njihovo vejevje, je tulil tako žalostno, da bi človek mislil, da čuje glasove teh ubogih pohabljenih dreves, ki tožijo zaradi svojih ran.

Vitalis mi je rekel, da bomo do večera prišli k vasi, kjer bomo lahko nočevali. Toda večer se je bližal, a nikjer nismo zapazili znakov, ki bi označili bližino vasi; ne obdelanega polja, niti živine na paši, niti dima, ki bi nam oznanjal bližino hiš.

Izmučen od dolge poti — hodili smo že od ranega jutra — in še bolj utrujen od splošne pobitosti, sem mislil: »Kaj se ne bo nikdar prikazala ta nesrečna vas na naši neskončni poti?«

nedavno — sedaj se res lahko govori o sreči — mu je žena ponovno povila trojčke. Zavarovalnica je Pearu morala izplačati 10.000 funtov šterlingov. Ko se je nato hotel ponovno zavarovati proti trojčkom, ga je zavarovalnica — odklonila.

Dvojni vzrok. — »Kako, da se je tvoja poroka tako skrhala, saj je bilo že vse gotovo?«

»Da, vedno manj sva pristajala drug k drugemu; ona je imela manj dote, kakor mi je povedala, jaz pa sem imel več dolgog, nego sem njej povedal.«

Kraljeve ure. Angleški kralj Jurij ima velikansko zbirko ur. V obeh palačah, v Windsorju in Buckinghamu jih je čez 1000. Vse ure so popisane v dveh velikih zbirkah. Med njimi je znamenita ura, stara že eno stoletje, pa ne prihi ti niti sekunde na dan. V zbirki je tudi »protestna ura«. To je posebna ura, kakršno so nosili za časa ministra Pitta, ki je uvedel davek na ure. Zato so londonski meščani nosili zelo priproste ure, da so le manjši davek plačevali. Kažejo tudi uro kralja Edvarda VII., ki jo nastavijo vedno za pol ure naprej. To pa v spo-

Študent s kmetov piše tovarišu v mestu.

Peto pismo. Delač, na Magdalenino 192...

»Otroci moji, molite!« tolaži deco, ki se gnete okoli nje, se je oprijemlje za krilo in joka. »Molimo, da se nas Bog usmili!«

Oče je bled ko zid. Stoji in gleda, kako zunaj uničuje in cimazdi, kar je zraslo iz njegovega znoja. »In divja bol, skrbi strašne očetu v srcu zabesne...« Prime se za glavo in nem gleda...

Star mati se zave, pograbi stolec in ga po »stari veri« vrže pred vežo, da moli noge kvišku in odganja in odbija pogubno točo. V peči pokajo in prasketajo blagoslovljene mačice in dren iz butarce, dim se suklja proti nebu, da bi potolažil Gospodovo jezo. Še sv. Trije kralji v Trgu so se zganili, ker prej od same groze niso mogli do sape. Ali njih proseči glas je prišel prekasno...

Križanje naše, kaj bo iz tega!

Ne upam si pogledati nobenemu v obraz, taki so od same notranje boleti in od skrbi...

Dragi, ko bi imel čopič in ko bi bil čkar, pa da bi narisal tako kakor čutim nojo bol in žalost!

Vpetih minutah se je izlilo vse, samo še kakšna drobna kapljica, ki se je zalasnala nekje v oblakih, pade na razbičajno zemljo. Zrak je oster in hladen, skoraj ko o božiču. V zraku pa po ledu dišil! Po vasi ruši jarek, sredi pota dudla cela reka.

Očetje prihajajo strti iz hiš in gledajo, kako je bilo v nekaj minutah uničeno delo, ki so ga blagoslovljali s svojim znojem, in končan up, ki jim je dajal poguma v težkih urah trpljenja.

Kar sune te v srce ko zagledaš okrog streh belo ledeno zrnje. Kot bi orehov nasul... Skozi srce zapolje bolelost...

Nad Kupo se trgajo megle, iz Kobiline jame zaveje mrzel dih. Od Zdihovala proti Šajbi in proti Bilpi šumi in vrši. Ne vidiš drugega ko belo steno, ki se pomika kot velikanska kosa in seže in mori vse, kar ji pride pod ostrino.

Nobeden ne more prvi na njive, ker se boji, da ga bo preveč zbolelo, ko bo videl to strahotno razdejanje. Pa moraš iti, četudi z grozno tesnobo v grlu in s kamenom na prsih.

Najprej Ti obvisi oko na koruzi, ki je naš najglavnejši pridelek. Perje je vse razsekano, da visi kakor lasje od okleščenih stebelc... Kdaj se bo to zacelilo, kdaj obraslo in zaraslo? Zelje, pesa in krompir, ki že tako močno gnije in je ves suh od pópore ko da je tukaj Velika maša, je toča do tal razcefrala, da še za praseta ne bo hranel... Sadje, kolikor je nekaj kazalo, je vse natočeno in opraskano, da ne bo enkrat kaj zagrizniti... Zadnje dni nam je že tako zraslo upanje, da bo mogoče vendar kaj, ko se je vse tako lepo okrepilo in opomoglo v solncu, ali danes, bome, nam je izginila še ta trohica nade...

Ali bo konec Kostela ali vsega sveta? Najrajši bi se mile majke zjokal, ko gledam pred seboj to uničenje in razdejanje.

Ni me volja ni do dela ni do ničesar. To je že čez mero, človek ne more vsega prenesti. Strašna bolečina me grabi, da bi se kar nekam zaril in izgubil, samo da bi pozabil na vse težave in nesreče... Gorje ti, ubogi kmet, gorje!

(Konec.)

Lea Fatur:

Najstrašnejše.

Pripovedovali so si. V prijetnem zatišju, pri gorki peči. Pripovedovali kaj je doživel vsak najstrašnejšega v vojski. In je povedal Selanov, kako mu je bilo grozno, ko je moral naravnati top v svojo lastno hišo. In je povedal Hrovatin, kako ga je bilo groza, ko je iskajoč v temi kritja pred granatami, našel jama in zlezal vanjo, zaspal v njej in videl drugo jutro, da je ležal med sanimi kosci človeškega trupla; in je povedal mladi pater, kako mu je bilo strašno, ko je prišel kot mlad vojak na fronto in je moral skozi jarek, poln vode in je stopal in se zadeval ob nekaj trdega, a je spoznal drugo jutro, da je hodil po mrličih. Tedaj se je oglasil tudi Kačar in pravil:

Strašno je vse to, kar pripovedujete in še mnogo strašnejšega smo doživeli, ko so kopale granate mrtve iz jam in metale njih kosti nam v obraz. Pa to so bili ljudje, ostanki nam enakih in vedel si, da te razdrobi lahko vsak hip granata, pokosi krogla ali sablja — to je pač vojaška smrt. Groznejša kakor ta, se meni zdi smrt od ostudne golazni. Vsi veste, kako strašna nadloga so nam bile v vojni podgane. Kako so nam sledile trumoma, z naglimi koraki in lakomnimi očmi! Povsod okoli trena jih je bilo na tisoče, plezale so na vozove, za-

24

min na rajnega kralja, ki je zelo ljubil točnost. Iz bojazni, da ne bi prišel kam prepozno, je raje nastavljal uro pol ure naprej. Za navijanje ur je nastavljen cel trop slug in par uradnikov.

Detektivski čarovniški plašč. Za detektive je pri zalezovanju zločincev velike važnosti, ako lahko takoj menjajo obleko in tako prevarijo zasledovanca. Londonska policija je odbila od krojača Benjamina plašč, ki omogoča neverjetno naglo spremembo oblačila. Plašč se imenuje čarovniški policijski plašč in je izdelan na obe strani. Na eni strani je iz črnega sukna, na drugi strani pa gleda kot svetlo-ružjav dežni plašč. V Londonu so to novotarijo preizkusili in se je dobro obnesla.

Šestdeset odstotkov vsega premoga na svetu izkopljejo na severni polovici zemlje.

Sam sebi znanja ne privošč, kdor pravi, da ni časa čitati katoliškega časopisa in poštene knjige.

Največ ljudi govori v Evropi angleški jezik. Nato slede: nemščina, francoščina, italijanščina, španščina itd.

Če sem še tako odpiral oči in gledal v daljavo, nisem videl drugega kot puščino, večno puščino, na kateri se je grmičevje bolj in bolj izgubljalo v gosti temi.

Nada, da kmalu dospemo, nam je pospešila korak in še moj gospodar sam, ki je bil vendar vajen dolgih pohodov, je čutil utrujenost. Hotel je sesti in malo počivati ob potu.

Namesto pa, da bi sedel k njemu, sem rajši hotel splezati na majhen griček, obrasel z bodičevjem, ki je bil blizu poti, ker sem upal, da bom morda od tam zapazil kako luč v planjavi.

Poklical sem Capija, naj gre z menoj; toda Capi je bil fudi utrujen in se je delal gluhega, kakor vselej, če me ni hotel poslušati.

»Kaj se bojiš?« me je vprašal Vitalis.

Ta beseda je bila odločilna, da sem šel sam na poizvedovanje. Tem manj sem se hotel izpostavljati norčevanju svojega gospodarja, ker se nisem niti najmanj bal.

Medtem se je storila temna noč, toda obsejana z blestečimi zvezdami, ki so razsvetljevale nebo in izlivalo svoje žarke v ozračje, prepreženo s tankimi meglicami.

Med potjo sem gledal na desno in levo in zapazil, da so dobivale v tem soparnem mraku vse stvari prečudne oblike. Potruditi sem se moral, da sem spoznal grmovja, šope bodičevja, predvsem pa mala drevesca, ki so tu pa tam dvigala svoja skrivljena debela in zveržene veje; od daleč so bila videti ta grmovja, te praproti in ta drevesa kot živa bitja iz pravičnih svetov.

Čudno je bilo: zdelo se je, da se je puščina v temi izpremenila in kot da je vsa oživiljena od čudovitih prikazni.

Ne vem, kako mi je prišlo na misel, da bi se drug na mojem mestu ustrašil teh prikazni. Saj bilo je to povsem mogoče, ker me je Vitalis vprašal, če se bojim. Vendar nisem občutil tega strahu, ko sem o stvari razmišljal.

Končno sem le prispel na vrh tega grička. Pa če sem še tako napenjal oči, nisem mogel zapaziti najmanjše luči. Pogled se mi je izgubljal v temi. Nisem videl drugega, kot zabrisane breste, čudne sence, praproti, ki so navidezno iztezale svoje veje proti meni kot dolge gibčne lakti in plesoče grmovje.

Ker nisem videl nobenega znaka za bližino hiše, sem prisluškoval, da morda zaznam kak šum, bodisi mukanje krave bodisi lajanje psa.

Ko sem tako za trenutek prisluškoval in zadrževal sapo, da bi bolje slišal, me je groza stresla — tišina puščine me je prestrašila. Ustrašil sem se. Česa? Sam nisem vedel. Tišine bržkone, samote in noči. Na vsak način pa sem čutil bližino nevarnosti.

V trenutku, ko sem se v strahu ozrl, sem od daleč zagledal senco, ki se je hitro pomikala po brestih. Obenem sem slišal pošastno vršenje vej.

Prigovarjal sem si, da me le strah vara in da je to, kar sem imel za senco, brezdvomno grm, kate-rega do sedaj nisem opazil.

Pihal ni niti najmanjši vetrič. Toda še tako lahke veje ne ne gibljejo same od sebe, premika jih le veter, ali pa kdo —

Nekdo?

Pa saj to ni mogel biti človek, ta črna senca, ki se mi je bližala! Morda žival, ki je ne poznam, ali ogromna nočna ptica, ali pa celo velikanski pajek s štirimi nogami, čigar suhi udi so se nad griči in proptotmi odražali na bledem nebu.

grizle se v naš kruh, onesnažile moko, nadenjale meso, obgrizavale konserve, telečnjake, škornje, obleko. Po jarkih in kavernah so nam postale verna družba. Za grizljaj kruha si se moral boriti s podgano... Hujši kakor Lah in drugi sovražniki nam je bila ta nadloga. Vojak sem bil, pogumen — pa me ni sram povedati, kako sem se tresel pred podganami. Ležal sem v kaverni pod sv. Valentinom. Več noči smo stali v jarku in tako nismo ogledovali, kaj je v kaverni, ko smo pocepali na smrt trudni po tleh. Ne vem, kako dolgo sem spal. Sanjalo se mi je, da lovim veverico, a ona mi skoči na glavo, me grize... Prebudim se... V kaverni je bil jutranji svet — pa zagledam podgano, ki mi sedi na prsih, brusi zobe in se poganja v skok. In okoli muhe, po meni in tovariših polno podgan. Ta na mojih prsih se mi je zdela njih voditeljica. Vedel sem: če bo zapiskala, bodo skočile vse name, izgrizle mi bodo najprej oči, kakor mrtvim konjem... Groza, ki se me je polastila, mi je otrpnila ude. Nisem mogel ganiti; zdelo se mi je, da preživljam celo večnost... Klicati sem hotel tovariše, pa nisem mogel odpreti ust... Spomnil sem se mnogih povesti o jetnikih, ki so jih ogledale podgane do bele kosti in prosil sem Boga, naj pošlje vendar granato, ki bi me raznesla. — Tisočkrat boljša smrt, kakor če te umori podgana... Zlobna žival na mojih prsih mi je postajala vedno večja — to ni bila več podgana, to je bila mačka, ki se pripravljala, da me zaduši... Zdaj je zapiskala... Po meni je gomazelo polno nog, stud se je bližal mojemu obrazu... Tedaj se je stresla stena kaverne! — Granata! Skočil sem kakor elektriziran po koncu, grde živali so odskočile, pa so se mi skušale zagrizti v noge. Segel sem po nožu, klical tovariše in bili smo se s podganami, rečem vam, bili... Cela kopa jih je obležala pri naših nogah. Druge so bežale iz kaverne in šele tedaj sem spoznal, koliko jih je bilo, lahko bi nas bile uničile. Ta dogodek mi je tako pretresel živce, da se nisem upal zaspiti, če ni bil kdo na straži.

Doživel sem pa še hujšega in takrat so mi osiveli lasje in mi je ostal v obrazu izraz groze:

Ob cesti, po kateri smo vozili in dobivali proviant, je obširna jama. Večkrat nam je služila kot zavetje. Neko noč sem opremil po tej cesti tren. Vse je šlo brez najmanjšega šuma, a vendar so nas iztaknili Lah. Granate so jele sikati in treskati — pred nami, za nami. Tipali so topničarji in dotipali so nas. Granata je izkopala jamo pred prvim vozom, drobci so ranili konja. Našli so nas! Iščimo si kritja. Vozove smo pustili tesno ob hribu in bežali v jamo. Praviijo, da je v tej prostorni jami zakopanih mnogo dragocenosti, nihče jih še ni našel. Jama je zelo zračna, svetloba prihaja od vhoda, ki je visok kakor navadna vrata. Na stenah je polno nekakega jamskega mahu, od stropa visijo skale, kakor da se bodo vsak hip odtrgale in te zmastile. Poiskali smo si ležišča in kmalu zaspali, dasi je treskalo in vse treslo. Hip spanja je vojaku največja slast, zato zaspil tudi pred topovim žrelom, saj je preutrujenost od dolgega brezspanja hujša kakor smrt.

Zaspal sem. V spanju sem čutil, kakor da se plazi nekaj mrzlega po meni, v spanju sem se spomnil podgan — odprl oči in čutil, kako mi je oledenela kri... V svetlem jutra-

njem svitu sem zagledal gada, ki se je kopljal na mojih kolenih in zibal glavo, kakor da išče. In poleg mene je ležal drugi, ki se je tudi premikal, kakor da si išče ugodnejšega prostora, ležal je ravno med menoj in praporščakom. Ako bi se genil praporščak ali jaz, bi ga žival pičnila... Obrnil sem oči in videl, da tudi praporščak čuje, da pozna nevarnost, pa se ne upa geniti.

Ob nogah se je plazilo mrzlo in gladko. Prihajalo do kolen, se koplilo tam in vzdignilo glavo — vedno višje... Trije gadiji životi so nihali nad menoj, tri grde pošastne kačje glave so škilile z poševnimi zlobnimi očmi name, trije kačji jeziki so sikali iskaje po zraku... Meni je zastajalo srce, po čelu mi je stal leden pot... Vsak hip sem pričakoval, da vsekaj vame tisti strašni zobje in nisem se smel geniti, že radi sosedu ne, če bi že hotel izpostavljati sam sebe taki nevarnosti. Koliko časa so premišljevale in ugibale te pošasti, ne vem — večnost ne more biti daljša, kakor je bil čas od jutranjega mraka do dneva. Kako sem pregledal v hipu vso svojo preteklost, jemal slovo od svojcev in čutil sramotno bridko, da mora vojak, umreti od kačjih pikov.

Ah! Senca se je dvignila, gadi so obrnili svoje glave, zasikali glasneje. Naš podčastnik je vstal in hotel iz jame. Na srečo je slišal sikajoči glas, se ustavil in v trenutku spoznal položaj. Pokimal nama je in segel po dolgi palici, ki je ležala v jami, zamahnil — in kače so odletele vsled silnega udara v drugo steno. Skočila sva s praporščakom na noge in zgrabila nož. Pravočasno! Gadje so se pobirali, se dvigali, se postavljali na rep, skakali... In glej! Kaj je jama polna kač? Od sten, iz tal, se je vilo, plazilo, sikalo, skakalo... Bežali smo iz jame, strašne živali za nami — in še danes ne vem, kako smo se rešili iz onega pekla. To je bilo najstrašnejše v mojem življenju.

Česa misijonarji najbolj potrebujejo.

Odprem pisma največjega misijonarja za Kristusom sv. apostola Pavla. Tam berem v pismu do Kološanov 4. poglavje, 2. in 3. vrsta: »V molitvi bodite stanovitni, čujte v njej in se zahvaljujte. Molite obenem tudi za nas, da Bog odpre vrata in obhajilne mize ter jih s tem več ali skoraj popolnoma odgnal od spovednice našemu nauku, da oznamimo skrivnost Kristusovo, zaradi katere sem tudi v vezeh...« Odprem dalje I. pismo mlademu prijatelju Timoteju, škofu v Efezu, in sicer 2. poglavje, 2. in 3. vrsto. Tu berem: »Prosim torej pred vsem, naj se opravljajo prošnje, molitve, priprošnje, zahvale za vse ljudi, za kralje in vse oblastnike, da bomo živeli tiho in mirno življenje v vsej pobožnosti in poštenosti. To je namreč dobro in všeč Bogu, našemu odrešeniku, ki hoče, da bi se vsi ljudje zveličali in prišli k spoznanju resnice.« Odprem pa tudi sodobna poročila iz misijonskih krajev, n. pr. poročilo sivolasega misijonskega škofa Hennighausa Yekowfu — Južnega Schantunga, kjer pravi med drugim: »Pred vsem bi vas rad prosil molitve za mir Kitajske.« Podobno dostavlja v svojih misijonskih sporočilih

apostolski prefekt msgr. g. Frövia iz Honau na Kitajskem: »Mi lahko sadimo in zalivamo in v delu za Gospoda obnemoremo; toda vse bo zastoj, če ne pride rast od zgornj! Torej! Iz vsega srca vas torej prosim molitve, žrtev in vsakojake pomoči,« in potem navaja celo vrsto pogonov in stiskanih in omahujočih novokristjanov, nato pa vzdihne: »Usmilite se me, usmilite se me z molitvijo vsaj v prijatelji moji!« Prav isto poudarja naš slovenski misijonar Jožef Kerec, mudec se sedaj v Hong-Kongu na Kitajskem: »Brez prošnje molitve in žrtev smo kakor brneč bron ali zvonec zvonec! Neizmerena tolažba je za misijonarja vsaka novica in zavest, da ima v svoji domovini armada molivcev za seboj.« Molitev za misijonarje je torej zanje najbolj potrebna in najbolj koristna.

Izdeluie harmonije

vsakovrstna popravila in uglaševanje klavirjev kakor tudi cerkvenih orgel
T. Antan - Škofj. loka

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki „Domoljuba“ plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebnosti ali prodajajo svoje prideleke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Iščemo prodajalce

po deželi za posnemalnike, brzojarilnike, pletilne stroje, kolesa itd. (tudi kot postranski zaslužek). »Tehna« družba, Ljubljana Mestni trg 25 I.

Vajenec za čevljarstvo obrt, v starosti 14—15 let, se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Joško Poljanec, čevljarstvo, Ljubno 65, p. Podnart

Malo posestvo

Iščemo v Srasli obšč. St. Rupert na Dol., 1/4 ure oddaljeno od žel. postaje Mirna prodam s hišo in gospodarskimi poslopji. Posestvo je arondirano, z raven gozd, vinograd in sadni vrt. Najnižji ponudek 33.000 Din. Anton Smolič, star., Zabukovje 20, St. Rupert, na Dol.

Čevljarstvega vajenca

z vso oskrbo v hiši sprejemem takoj. Joško Keber, čevljarstvo, Dornfarje p. Škofji Lok.

Dekle

srednjih let vajeno poljskih in domačih del, pošteno pridno sprejemem takoj. Plača po dogovoru. Naslov pošljite na upravo pod šifro »dekle 9406«.

Brasno posestvo

14 oralov najboljše zemlje, obširna gospodarska poslopja pripravna tudi za vsako obrt, tik glavne ceste in komaj 10 minut od železnice, vsled starosti takoj proda A. Dolinar, Švetje p. Medvode.

Koncertne cifre

s 7 akordi skoraj nove, zamenjam za kolo, še v dobrem stanju. Ponudbe pod »Cifre 9348«.

Prodajam železen stroj

za izdelavo cementne strešne opeke (dvojno zarezne) s 500 železn. modelov z močnim železn. stojalom, 140 sušilnih polic, vse v najboljšem stanju. — Cena po dogovoru. — Janko Smedic, Orehovlje p. Kranj.

Klapeč

pošten, vajen kmetijskega dela in konjev dobi službo v župnišči, ki jo lahko nastopi takoj. Pojasnila daje: Poljak, župnik, Sostro p. Dol. Hrušica.

Hmetško dekle

pošteno sprejemem za kmetiča in gospodinjska dela. Ivana Hočvar, Mehinje p. Kamnik.

Časi se menjajo. Pred poroko je govoril on in ona je poslušala. Kmalu po poroki je govorila ona in je on poslušal. Pet let pozneje pa sta govorila oba in sosedje so poslušali.

Otvorilveno naznanilo

Cenjenim prebivalcem Dolenjske naznanjam, da otvorim začetkom septembra lastni zobni atelje v Trebnjem, v hiši g. Tomica, in se p. t. občinstvu najtopleje priporočam. Cene zmerne, delo solidno. IVO KORDAN, konc. zobotehnik, Trebnje na Dol.

L. Mikuž

Ljubljana, Mestni trg 15

Na malo Dežniki Na veliko

Ustanovljeno 1839 Telefon 2202

Ravno ta mesec

ko je perila zopet na kupe, si pametna gospodinja težko pranje olajša le s pravi

terpentinovim milom

GAZELA

Ako mi ogledalo kedaj poose neprijetno resnico

tedaj najdem hitro pomoč pri preizkušeni Elza preparati za nego lepote: Elza-mila zdravila in lepote v 7 finih in koristnih vrstah (milo iz lilijinega mleka, lilijine kreme, iz rumenjaka, glicerinsko, boraksovo, katrovano, brivsko); Elza-Creme - pomaga za obraz in roke, Elza-pomada za rast las, Elza-Schampoo - komad 3 Din 80 Elza-dont-pasta za zobe, 1 tuba 5 Din 50.

Vedno rabim samo te preparate.

Delajte tudi Vi tako, pomagalo bo tudi Vam!

5 komadov Elza-mila na izbiro stane 33 Din franko, če se denar pošlje naprej, po povzetju 62 Din. — Dobiva se povsod! Kjer ne, izvolite naročiti naravnost pri:

Evgen V. Feller - lekarnar
Štubica Donja - Elzatr 16

Izjava

Izjavljam s tem vsem onim, ki so do sedaj kupovali pri Mlekarni v št. Lovrencu na Dolenjskem, odnosno pri gospodu župniku A. Oblaku „Težakovo olje za živino“, da ta mlekarna nima več mojega olja v prodaji. Odklanjam radi tega vsako odgovornost za olje, kupljeno pri tej mlekarni, pa ako ga kdo kupi tudi v svesti, da je to „Težakovo olje za živino“.

V župniji št. Lovrenc prodaja „Težakovo olje za živino“ še samo trgovec gosp. Franc Bukovec, Velika Loka.

M. Težak, Zagreb,
Gunduličeva ul. 13.

Usnje

Svoje bogato zalogo priprave za jesen in zimo

J. Lavrič, št. Vid pri Stični

Kupuje surove kože in sprejema iste tudi v stroj

PRIJATELJI

Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v Južno in Severno Ameriko?

Zato, ker črta Le Havre-New-York je najbolj priljubljena in ima velike prednosti posebno zato, ker velikanski francoski brzoparniki „ile de France“, „Paris“ itd., so v hitrosti neprekosljivi in priljubljeni zato, ker imajo tudi v tretjem razredu udobne kabine, izborno postrežbo, okusno domačo hrano in znamenito vino »Bordeo« brezplačno pri vsakem obedu. Potnikom se iz Ljubljane do Pariza ni treba nič presedati. Vse to pa dokazujejo priznana in zahvalna pisma. Najkrajša pot v Južno Ameriko pa gre preko pristanišča Marsellite 14 do 15 dni v Argentino.

Cie. Gle. Transatlantique, Chargeurs-Réunis, Transports-Maritimes

Pojasnila daje brezplačno zastopnik

Ivan Kraker

Ljubljana-Koledvorska 35

Edino najboljši

šivalni stroji in pletilni švic. „Dubled“ stroji ter kolesa za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petelinca

Ortznern, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezanju brezplačno.

Vedletna garancija.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je brezdvomno

MASTIN

ki pospekuje rast, odebilitet in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena: 5 škat. 46 Din. 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana, Mestni trg 4.

Z avtobusno vožnjo

proga Novo mesto—Prečina—Žužemberk prične 25. avgusta

avtoodjetje Ivan Klinar, Novo mesto, Ločina

Slabi zobje

kvarijo najlepši obraz. Neprijeten duh ust je zoprni. Obe hibi odstranite z uporabo krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobja dobijo krasen sijaj slonovine, posebno z uporabo zobčaste Chlorodont-ščetke, ker ista čisti zobe tudi na njih stranicah ter odstranjuje ostanke jedi, ki povzročajo gnulobo. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane Din. 8.—. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modro-zelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili bodele brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvoznice Zlaorog, Oddelek Chlorodont, Maribor. 57

Tomažev žindro

19-2% za gnojenje travnikov, vrtov, sadonosnikov, kakor tudi čistilnike za žito ima vedno na zalogi

„MERKUR“ PETER MAJDIČ, KRANJ

Iz otroških ust. »Mama,« vpraša Lofzek, »zame si kupila samo pol karte za vlak. Ali se smem zdaj popolnoma vvesti v vagonu?«

Fige in brinje

ima zopet na zalogi

FRAN POGAČNIK, LJUBLJANA, Dunajska c. 26

Moderna družina. Gospodična se hvall: »Moj brat je zelo navdušen nogometaš, moja sestra je prva pri tenisu, jaz se učim letati, oče je tekmoval z motorjem in — nekoliko tišje — moja mati vije roke.«

Kovači! Najcenejši koks

100 kg Din 85.— Pri večjem naročilu popusti! LJUBLJANSKA MESTNA PLINARNA.

Na letovišču. »Kakšne jagode pa so to?« vpraša letoviščar branjevko. »Črne jagode, gospod.« — »Saj so vendar rdeče?« — »Ja, ker so pa še zelene.«

VELIKI JESENSKI

PRIKROJEVALNI TEČAJ

Krojnega učilišča - Ljubljana, Stari trg 19. Pričetek 28. avgusta. Revnejšim znižano. Rekomandacija služb. Izdelava krojev. Prodaja žurnalov.

SODE in KADI

vseh velikosti po najnižji ceni ima vedno v zalogi FRAN REPIČ, sodar, Ljubljana, Trnovo. — Kmetovalcem izdelujem iz lastno pripeljanega lesa.

Obvestilo

Vljudno naznanjam cenjenemu občinstvu, da bom z dnem 1. septembra t. l. otvoril v CELJU, Gosposka ulica šte. 2

trgovino modnega in manufaktur. blaga.

Z ozirom na to, da se bom v vsakem pogledu potrudil zadovoljiti cenj. občinstvo z najboljšim blagom, najnižjimi cenami in solidno postrežbo, se najvljudneje priporočam

Z odličnim spoštovanjem

ANTON BRUMEC.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premag Vam nudi Družba Ilirja, Ljubljana

Dunajska c. 46. Telefon 2890

GRATIS IN FRANKO!

ZAHTEVAJTE CENIK

GRATIS IN FRANKO!

Ure za dečke od Din 44.— naprej.

H. SUTTNER - LJUBLJANA 1

PREŠERNOVA ULICA 4 — POLEG FRANCISKANSKE CERKVE —
NAJVEČJA ZALOGA UR, ZLATNINE IN SREBRNINE. — LASTNA
TOVARNA UR V SVICI

Zapestne ure, srebrne od Din 152.— naprej.
14 karat alato od Din 296.— naprej.Srebrne vratne verižice (Collier) od
Din 20.— naprej
Zlate vratne verižice (Collier) od
Din 85.— naprej

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza - Sežika - Kašelj - Suhi kašelj - Zastužanje - Nočno potenje - Bronhialni katar - Katar
v grlu - Suhi kašelj - Izmetek krvi - Vzdigovanje krvi - Tesnoba - Astmatično hropanje - Zbadanje l. i. d.
se ozdravljivi!

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti hranjenja

ki je že mnoge rešila. Ona pomaga pri vsakem načinu življenja,
da se bolzen hitro premaga. Telesna tešina se poveča ter polahno
popolnjenje končne znanstveni bolečine.

Resnimožje zdravniške znanosti potrjuje prednost moje
metode ter jo radi priporočajo. Čimprej za-
čnete s mojim načinom prehranjenja, tembolje bo za vas.

Popolnoma zastoni dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali
mnogo koristnega znanja. Kogar torej
mučijo bolečine, kdor se hoče naglo osvoboditi svojih bolečin
na temeljit in varen način, naj piše še danes. — Opatovano
opozarjam, da prejmete popolnoma brezplačno, brez vsake zaveze
s svoje strani moja poizkusna in bo Vaš zdravnik gotovo pritrdil temu

novemu načinu Vaše prehrane

Ki je označuje kot izborni prvi profesorji. V Vašem lastnem interesu je torej, da takoj pišete, in
Vas bo nato vsak čas lahko postreglo moje osebno zastopstvo. Črpajte pouk in močno volje se
zdravje iz knjige izkušnega zdravnika. Vsebuje okrepitven in življenjske učebo ter jemlje ostr
na vse bolezni, ki se zanimajo za sedanje stanje znanstvenega zdravljenja pljuč.

Moja naslov je:

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln

Ringbahnstrasse 24, abt. 617 (Deutschland)

Kupujte pri tvtkah ki inserirajo v „Domoljubu“!

Kmetje, pristopajte v Kmet. zvezo!

Wiener Messe

od 7. do 13. sept. 1930 (Rotunda do 14. sept.)

POSEBNE PRIREDITVE:

Modni salon kožuhovine / Sejem za čevlje in
usnje / Sejem pohištva / Reklamni sejem
Razstava »Christliche Kunst«

MEDNARODNA RADIO-RAZSTAVA

Sejem železnega in patentiranega pohištva
Moderna pisarniška oprema / Razstava živil
in nasladi / Stavbni in sejem za zgradbe
cest / Tehnične novosti in iznajdbe / Fran-
coska, grška in indijska kolektivna razstava
Poljedelska in gozdarska razstava s III. av-
strijskim živalskim sejmom.

Brez vizuma! S semsko izkaznico in potnim
listom prestop avstrijske meje prost / Mad-
žarski tranzitni vizum se izda proti pred-
ložitvi sejske izkaznice na meji / Znalne
ugodnosti glede voznih cen na jugoslovanskih,
madžarskih in avstrijskih železnicah, po Do-
navi, na Jadranskem morju, kako tudi v
zračnem prometu / Pojasnila vseh vrst kakor
tudi sejske izkaznice (po 50 Din) se dobe pri

WIENER MESSE A. G., WIEN VII

kakor tudi za časa jesenskega sejma v Leip-
zigu pri informacijskem uradu v Leipzigu,
Avstrijski sejski urad, ter pri častnih za-
stopstvih v

Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska c. 31
Josip Zidar, Dunajska cesta 31
Zveza za tujski promet v Sloveniji
Dunajska cesta 1

Zadružna Gospodarska banka d. d.

V LJUBLJANI (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA. TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979.

VLOGE NAD DIN 450,000.—

PODRUŽNICE:

KAPITAL IN REZERVE NAD DIN 16,000.000.—

BLED
KOČEVJE
NOVI SAD

CELJE
KRANJ
SOMBOR
ŠIBENIK

DJAKOVO
MARIBOR
SPLIT

Sprejema VLOGE — daje KREDITE,
eskomptira MENICE — Nakazila — akre-
ditivi. — Borzna naročila.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Kupuje in prodaja VALUTE, ČEKE,
DEVIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE.
Safes — deposits. — Prodaja srečk.